

Bruksela, dnia 25.11.2020 r.
COM(2020) 760 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

**Pełne wykorzystanie potencjału innowacyjnego UE
Plan działania w zakresie własności intelektualnej wspierający odbudowę i odporność
UE**

1. OBECNE WYZWANIE: WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU INTELEKTUALNEGO EUROPY W CELU ODBUDOWY GOSPODARCZEJ I ZWIĘKSZENIA ODPORNOŚCI

Wartości niematerialne i prawne – takie jak wynalazki, twórczość artystyczna i kulturalna, marki, oprogramowanie, wiedza fachowa, procesy biznesowe i dane – **stanowią podstawę dzisiejszej gospodarki**. W ciągu ostatnich dwóch dekad wielkość rocznych inwestycji w takie „produkty stanowiące własność intelektualną”¹ wzrosła w UE o 87 %, podczas gdy wielkość inwestycji rzeczowych (niemieszkaniowych) wzrosła tylko o 30 %. Ponadto inwestycje w wartości niematerialne i prawne w znacznie mniejszym stopniu ucierpiały w wyniku kryzysu gospodarczego z 2008 r.²

Prawa własności intelektualnej, tj. patenty, znaki towarowe, wzory, prawa autorskie i prawa pokrewne, oznaczenia geograficzne i prawa do ochrony odmian roślin, a także zasady ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa, pomagają przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom waloryzować swoje wartości niematerialne i prawne. W dzisiejszej gospodarce produkty i procesy przemysłowe w coraz większym stopniu opierają się na wartościach niematerialnych i prawnych chronionych prawami własności intelektualnej, a solidne zarządzanie własnością intelektualną stało się nieodłączną częścią każdej skutecznej strategii biznesowej. **Branże, które intensywnie wykorzystują własność intelektualną**, odgrywają zasadniczą rolę w gospodarce UE i **oferują społeczeństwu wartościowe i trwałe miejsca pracy**. Sektory intensywnie korzystające z praw własności intelektualnej odpowiadają obecnie za prawie 45 % PKB Europy i bezpośrednio przyczyniają się do tworzenia prawie 30 % wszystkich miejsc pracy³. Wiele z **przemysłowych ekosystemów Europy** nie może rozwijać się bez skutecznej ochrony własności intelektualnej i skutecznych narzędzi służących do obrotu wartościami niematerialnymi i prawnymi.

Własność intelektualna jest kluczowym atutem umożliwiającym konkurencyjne w skali globalnej. Na całym świecie rośnie liczba zgłoszeń własności intelektualnej. Tę samą tendencję można zaobserwować w UE. W latach 2010–2019 liczba przyznanych europejskich patentów wzrosła z 58 000 do około 137 000, chociaż wzrost ten jest mniej wyraźny niż w innych częściach świata, zwłaszcza w Azji, gdzie gospodarki szybko nadrabiają zaległości w tworzeniu własności intelektualnej.

UE posiada środki, aby pozostać konkurencyjną w globalnym wyścigu o przywództwo technologiczne. Dysponuje także solidnymi ramami własności intelektualnej. Na przykład jednolity mechanizm składania wniosków pozwala uzyskać ochronę znaków towarowych, wzorów i odmian roślin w całej Europie i ją egzekwować. Jakość patentów przyznawanych w Europie należy do najwyższych na świecie⁴. Europejscy innowatorzy są liderami w dziedzinie zielonych technologii⁵. W skali światowej posiadają oni znaczną część

¹ Zgodnie ze standardami SNA2008/ESA2010 systemy rachunków narodowych uwzględniają szereg określonych wartości niematerialnych i prawnych w kategorii „produkty stanowiące własność intelektualną”, takich jak badania i rozwój, poszukiwanie zasobów mineralnych, oprogramowanie komputerowe i bazy danych oraz oryginały przedsięwzięć kulturalnych, dzieł literackich lub artystycznych.

² „Unlocking investment in intangible assets” [„Odblokowanie inwestycji w wartości niematerialne i prawne”], DG ECFIN dokument otwierający debatę 047, maj 2017 r.

³ „Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the EU” [„Sektory intensywnie korzystające z praw własności intelektualnej a wyniki gospodarcze w UE”], EUIPO-EPO, 2019.

⁴ „Hidden treasures. Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business” [„Ukryte skarby. Analiza źródeł przewagi konkurencyjnej Europy w prowadzeniu działalności gospodarczej”], D. Kalff, A. Renda, Centrum Studiów nad Polityką Europejską (CEPS), Bruksela 2019, s. 59; zob. również [sprawozdanie EPO dotyczące jakości za 2018 r.](#)

⁵ [Unijna tablica wyników w dziedzinie inwestycji w badania i rozwój w przemyśle](#) w 2019 r.

zielonych patentów⁶ i dysponują szczególnie bogatymi portfelami własności intelektualnej w technologiach dotyczących przystosowania się do zmiany klimatu, wychwytywania i składowania dwutlenku węgla, uzdatniania wody i utylizacji odpadów⁷. Przedsiębiorstwa europejskie mają również wiodącą pozycję w obszarze określonych technologii cyfrowych, takich jak technologie łączności.

Musimy **jeszcze bardziej wykorzystywać nasze mocne strony**, udoskonalając ramy prawne UE tam, gdzie jest to konieczne, oraz wdrażając dobrze dostosowaną politykę w zakresie praw własności intelektualnej, aby pomóc przedsiębiorstwom wykorzystać swoje wynalazki i twórczość, a jednocześnie zapewnić, by wynalazki i twórczość służyły gospodarce i całemu społeczeństwu. W UE jest bardzo dużo inwencji i kreatywności: należy zatem koniecznie zmaksymalizować zachęty służące wykorzystaniu tego potencjału i skierować nasze przedsiębiorstwa na drogę naprawy gospodarczej⁸ oraz globalnego ekologicznego i cyfrowego przywództwa Europy.

Niektórych z najważniejszych **wyzwań społecznych** naszych czasów, takich jak umożliwienie zielonej transformacji lub zapewnienie wszystkim odpowiedniej opieki zdrowotnej, **nie można rozwiązać bez zastosowania innowacyjnych rozwiązań**. Na przykład rozwój ekosystemów odnawialnych źródeł energii i niskoemisyjnych źródeł energii zależy od szybkiego rozwoju i wdrażania najnowocześniejszych technologii, a także skutecznych narzędzi wymiany kluczowych wartości niematerialnych i prawnych, takich jak dane. Rozwój dobrze prosperującego ekosystemu zdrowia w Europie wymaga przejrzystego systemu zachęt w zakresie własności intelektualnej, pobudzającego innowacje przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego dostępu do przystępnych cenowo produktów leczniczych. Sektor kultury i kreatywny nie mogą rozwijać się bez skutecznej ochrony własności intelektualnej⁹.

Kryzys związany z COVID-19 pokazał zależność UE od kluczowych innowacji i technologii oraz przypomniał Europie o znaczeniu skutecznych przepisów i narzędzi w zakresie własności intelektualnej dla zapewnienia szybkiego wdrożenia kluczowej własności intelektualnej. Również prawa własności intelektualnej i ich rola w konkurencyjnym i innowacyjnym europejskim przemyśle farmaceutycznym są częścią nowej strategii farmaceutycznej dla Europy¹⁰.

Rewolucja technologiczna – gospodarka i społeczeństwo oparte na danych, zwrot ku sztucznej inteligencji, rosnące znaczenie nowych technologii, takich jak łańcuchów bloków, drukowanie przestrzenne i internet rzeczy („IoT”), a także rozwój nowych modeli biznesowych, takich jak gospodarka platform oraz gospodarka oparta na danych i o obiegu zamkniętym – stwarza niepowtarzalną okazję do zmodernizowania naszego podejścia do ochrony naszych wartości niematerialnych i prawnych. W ostatnich dziesięcioleciach poczyniono znaczne postępy w tworzeniu jednolitego rynku własności intelektualnej, co przyniosło wiele korzyści unijnej gospodarce. Istnieje szereg narzędzi umożliwiających

⁶ Udział wniosków PCT w odniesieniu do wyzwań społecznych. Zob. część dotycząca klimatu i środowiska w [sprawozdaniu na temat wyników UE w zakresie nauki, badań naukowych i innowacji](#) w 2020 r.

⁷ Zob.: [badanie „Climate change mitigation technologies in Europe – evidence from patent and economic data” \[„Technologie służące łagodzeniu zmiany klimatu – dowody pochodzące z danych dotyczących patentów i gospodarki”\]](#), EPO 2015.

⁸ Z badań wynika, że małe i średnie przedsiębiorstwa wykorzystujące prawa własności intelektualnej rozwijają się szybciej i są bardziej odporne na kryzysy gospodarcze – [„High-growth firms and intellectual property rights” \[„Szybko rozwijające się firmy i prawa własności intelektualnej”\]](#) EUIPO-EPO, 2019.

⁹ W dodatku I znajduje się mapa przedstawiająca rolę sektorów intensywnie korzystających z praw własności intelektualnej w ekosystemach.

¹⁰ [COM\(2020\) 761](#).

wprowadzanie w społeczeństwie innowacyjnych rozwiązań¹¹. Nadal jednak istnieje wiele luk i słabości w sposobie ochrony przez przedsiębiorstwa UE kapitału niematerialnego oraz wykorzystywania go, by przenieść korzyść społeczeństwu europejskiemu.

Zidentyfikowaliśmy **pięć wyzwań**:

- Po pierwsze, pomimo znacznych postępów, część **unijnego systemu własności intelektualnej nadal jest zbyt rozdrobniona**, a procedury są skomplikowane, kosztowne i niekiedy niejasne.

Patenty europejskie są przedmiotem kosztownych krajowych procedur poświadczających i równoległych sporów sądowych w wielu krajach UE. W przypadku produktów farmaceutycznych ochrona za pomocą dodatkowych świadectw ochronnych (SPC) jest dostępna tylko na poziomie krajowym. Należy usprawnić ochronę wzorów i oznaczenia geograficznego. Gdy do ochrony praw własności intelektualnej konieczna jest rejestracja, procedury dotyczące punktów kompleksowej obsługi, oferujące odpowiedni zakres ochrony, powinny być normą, a nie wyjątkiem.

Jeżeli chodzi o transformację cyfrową, coraz bardziej pilna staje się kwestia dobrze dopasowanej ochrony wzorów w środowisku cyfrowym. Na przykład w celu zapewnienia sprawnego rozpowszechnienia technologii druku przestrzennego konieczne jest wyjaśnienie kwestii ochrony plików do druku przestrzennego i ograniczeń w zakresie użytku prywatnego wzorów. Potrzebne są również jasne odpowiedzi na nowe pytania, np. jak chronić wynalazki opracowane lub wdrożone z wykorzystaniem sztucznej inteligencji¹² i jak zapewnić, aby naprawa i ponowne wykorzystanie nie były blokowane przez niesprawiedliwe lub nadmiernie restrykcyjne praktyki w zakresie własności intelektualnej¹³. Jednocześnie musimy w większym stopniu wykorzystać potencjał oferowany przez nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja i łańcuch bloków, aby zwiększyć skuteczność naszych systemów własności intelektualnej.

- Po drugie, zbyt wiele przedsiębiorstw, **w szczególności MŚP**, oraz zbyt wielu naukowców **nie wykorzystuje w pełni możliwości** stwarzanych dzięki ochronie własności intelektualnej.

Zaledwie 9 % unijnych MŚP zarejestrowało prawa własności intelektualnej. W czasie obecnego kryzysu spadły liczby rejestracji w zakresie własności intelektualnej, co szkodzi konkurencyjności i odporności przedsiębiorstw. Z najnowszych analiz wynika, że niechęć MŚP do korzystania z praw własności intelektualnej jest spowodowana głównie brakiem wiedzy o tych prawach¹⁴. Nawet jeśli MŚP korzystają z praw własności intelektualnej, uważają, że system jest dla nich zbyt kosztowny, skomplikowany i trudny w użyciu.

Oprócz niskiego poziomu ochrony swoich praw własności intelektualnej MŚP nie czerpią pełnych korzyści z ich komercyjnego wykorzystania. Analitycy finansowi i inwestorzy

¹¹ Na przykład pojedynczy wniosek umożliwia obecnie ochronę znaku towarowego, wzoru przemysłowego lub odmiany roślin w całej UE, a ponadto istnieje wspólny zbiór przepisów dotyczących ochrony tajemnic przedsiębiorstwa.

¹² Badanie „Trends and developments in [Artificial Intelligence – Challenges to the IPR framework](#)” [„Tendencje i zmiany w dziedzinie sztucznej inteligencji – wyzwania dotyczące ram praw własności intelektualnej”] – badanie przeprowadzone przez IVIR i JIPP, listopad 2020 r.

¹³ Zob. odpowiednie wymogi w ramach rozporządzeń wykonawczych dotyczących ekoprojektu wprowadzone w październiku 2019 r., C(2019) 2120-7, C(2019) 5380, C(2019) 6843.

¹⁴ MŚP, które nie posiadają praw własności intelektualnej, zgłosiły, że brak wiedzy na temat praw własności intelektualnej to główna przyczyna niewystępowania o rejestrację (38 % respondentów). [Tabela wyników MŚP w dziedzinie własności intelektualnej, EUIPO 2019.](#)

uznają prawa własności intelektualnej za kluczowy składnik wartości przedsiębiorstwa oraz wskaźnik jego możliwości technologicznych i rozwojowych. Niemniej jednak MŚP intensywnie wykorzystujące wiedzę, które poszukują finansowania dla swojej działalności, często nie przyjmują odpowiednich strategii w zakresie własności intelektualnej, które pomogłyby im w waloryzacji ich kapitału niematerialnego. Dla sektora finansowego wycena patentu lub znaku towarowego ma kluczowe znaczenie; ponieważ pożyczkodawca lub inwestor są zainteresowani głównie zamiennymi zabezpieczeniami¹⁵, a w mniejszym stopniu samą pozycją monopolistyczną.

Prawidłowe zarządzanie własnością intelektualną jest również potrzebne do wspierania waloryzacji i wdrażania wyników badań i rozwoju w Europie. Na przykład chociaż 26 % wartościowych publikacji badawczych na temat AI pochodzi z Europy, tylko 4 z 30 największych wnioskodawców (13 %) i 7 % przedsiębiorstw na całym świecie, którzy występują o patenty dotyczące SI, to przedsiębiorstwa europejskie¹⁶.

- Po trzecie, **narzędzia służące do ułatwiania dostępu do własności intelektualnej** (a tym samym umożliwiające propagowanie i rozpowszechnianie technologii) są **niedostatecznie rozwinięte**.

Kryzys związany z COVID-19 pokazał naszą zależność od kluczowych innowacji i technologii, w szczególności w sektorze zdrowia. UE powinna jeszcze bardziej usprawnić swoje narzędzia, aby w razie potrzeby udostępniać takie innowacje i technologie, zapewniając jednocześnie godziwy zwrot z inwestycji.

Udzielanie licencji na patenty niezbędne do spełnienia normy (SEP) jest często uciążliwe i kosztowne zarówno dla właścicieli patentów, jak i podmiotów wdrażających technologie. Biorąc pod uwagę rosnące znaczenie SEP (na przykład istnieje ponad 95 000 niepowtarzalnych patentów i zgłoszeń patentowych dotyczących 5G¹⁷), potrzebne są jaśniejsze i bardziej przewidywane ramy, które zachęcą do negocjowania w dobrej wierze, zamiast uciekania się do sporów sądowych.

Chociaż wymiana danych zyskuje na znaczeniu w wielu sektorach, konsekwencje ram własności intelektualnej dla wymiany danych nie są jeszcze w pełni znane.

- Po czwarte, pomimo nieustannych wysiłków na rzecz odwrócenia tej tendencji, **podrabianie produktów i piractwo nadal kwitną**, w tym dzięki wykorzystaniu technologii cyfrowych.

Wartość przywozu towarów podrobionych i pirackich do UE osiąga poziom nawet 121 mld EUR, co w 2016 r. stanowiło do 6,8 % przywozu do UE (w porównaniu z 5 % przywozu do UE w 2013 r.)¹⁸. Rocznie skutkuje to bezpośrednią utraconą sprzedażą w kwocie do 50 mld EUR oraz bezpośrednim spadkiem zatrudnienia w wysokości 416 000 miejsc pracy¹⁹.

¹⁵ Ich celem jest często sprzedaż lub udzielenie licencji, a tym samym monetyzacja wartości niematerialnych i prawnych.

¹⁶ [Sprawozdanie na temat wyników UE w zakresie nauki, badań naukowych i innowacji w 2020 r.](#)

¹⁷ [„Fact finding study on patents declared to the 5G standard” \[„Badanie wyjaśniające dotyczące patentów zgłoszonych w odniesieniu do standardu 5G”\]](#), IPlytics, 2020.

¹⁸ [„Trends in trade in counterfeit and pirated goods” \[„Tendencje w handlu towarami podrobionymi i pirackimi”\]](#), OECD i EUIPO, 2019 r.

¹⁹ [„Status report on IPR infringement” \[„Sprawozdanie na temat stanu naruszeń praw własności intelektualnej”\]](#), EUIPO, 2020 r.: średnie dane roczne, lata 2013–2017.

Cyberkradzież tajemnic przedsiębiorstwa odpowiada w UE za straty szacowane na 60 mld EUR²⁰.

- Ponadto na poziomie globalnym panuje **deficyt przestrzegania zasad fair play**, a przedsiębiorstwa unijne często ponoszą straty, gdy działają za granicą.

Niektóre państwa niebędące członkami UE nie zapewniają dostatecznej ochrony własności intelektualnej, często na szkodę przedsiębiorstw z UE. **UE musi wykorzystać swój potencjał odgrywania roli globalnego podmiotu wyznaczającego normy.** UE musi zwiększyć wysiłki na rzecz zwalczania niewłaściwych praktyk, takich jak rejestracje własności intelektualnej w złej wierze i inne przypadki sprzeniewierzenia własności intelektualnej. Przede wszystkim zaś powinna dawać przykład: opracować nowoczesne rozwiązania regulacyjne dotyczące takich globalnych kwestii, jak udzielanie licencji na SEP, lub metody udostępniania danych.

W odpowiedzi na wymienione pięć wyzwań oraz w oparciu o uwagi państw członkowskich i zainteresowanych stron²¹, w niniejszym planie działania określono **pięć kluczowych obszarów, którym należy poświęcić szczególną uwagę**, oraz przedstawiono konkretne propozycje działań, aby:

- zmodernizować system ochrony własności intelektualnej;
- zachęcać – zwłaszcza MŚP – do wykorzystywania i wdrażania własności intelektualnej;
- ułatwić dostęp do wartości niematerialnych i prawnych i ich udostępnianie, przy jednoczesnym zagwarantowaniu godziwego zwrotu z inwestycji;
- zapewnić lepsze egzekwowanie praw własności intelektualnej; oraz
- poprawić sytuację dotyczącą przestrzegania zasad fair play na szczeblu globalnym.

2. LEPSZA OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Pierwszym priorytetem jest **zapewnienie unijnym innowatorom dostępu do szybkich, skutecznych i przystępnych cenowo narzędzi ochrony.** W tym celu należy poczynić dodatkowe starania na rzecz rozwiązania problemu pozostałej fragmentacji i na rzecz wprowadzenia ułatwień. Trzeba również zadbać o to, by zbiór przepisów był w pełni zgodny z wymogami nowej gospodarki, zielonej i cyfrowej.

Aby tak się stało, należy doprowadzić do **uruchomienia jednolitego systemu patentowego.** Zapewni to punkt kompleksowej obsługi dla przedsiębiorstw, znacznie upraszczając proces patentowy w UE, zwiększając przejrzystość i ułatwiając udzielanie licencji. Uzyskanie jednolitego patentu (którego zakres obejmuje do 25 państw członkowskich)²² i utrzymanie go w mocy przez typowy czas trwania będzie kosztować około 10 000 EUR, czyli prawie sześć razy mniej niż uzyskanie i utrzymanie równoważnej ochrony obecnie. Ponadto skupienie postępowań sądowych przed nowym Jednolitym Sądem Patentowym zwiększy pewność prawa i pozwoli uniknąć prowadzenia równoległych

²⁰ [„The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber”](#) [„Skala i wpływ szpiegostwa przemysłowego i kradzieży tajemnic handlowych w cyberprzestrzeni”], 2018 r.

²¹ Niniejszy dokument oparto na informacji zwrotnej na temat wstępnego [planu działania](#) oraz na uwagach państw członkowskich i zainteresowanych stron, przedstawionych zarówno w formie pisemnej, jak i w ramach dyskusji prowadzonych podczas konferencji na temat przyszłej polityki w zakresie własności intelektualnej, a także ukierunkowanych dyskusji w Parlamencie i Radzie.

²² Jednolity system patentowy wdraża się za pośrednictwem wzmocnionej współpracy 25 uczestniczących państw członkowskich (wszystkie państwa członkowskie UE z wyjątkiem Hiszpanii i Chorwacji).

postępowań w wielu państwach członkowskich, co znacznie zmniejszy koszty sporów sądowych. Jednolity system patentowy będzie zatem kluczowym narzędziem ożywienia przemysłowego w UE, w szczególności w dziedzinach energii ze źródeł odnawialnych, elektroniki lotniczej i kosmicznej oraz obronnej, a także ekosystemów mobilności.

Głównym brakującym elementem koniecznym do uruchomienia jednolitego systemu patentowego jest ratyfikacja przez Niemcy Porozumienia w sprawie Jednolitego Sądu Patentowego, co obecnie stało się możliwe dzięki niedawnemu orzeczeniu niemieckiego trybunału konstytucyjnego²³. Po zakończeniu procesu ratyfikacji Komisja będzie współpracować z Europejskim Urzędem Patentowym (EPO) i państwami członkowskimi nad uruchomieniem jednolitego systemu patentowego w umawiających się państwach członkowskich²⁴. Będzie również zachęcać do przystąpienia do nowego systemu pozostałe państwa członkowskie, które jeszcze do niego nie przystąpiły.

Z patentami ściśle związane są **dotatkowe świadectwa ochronne (SPC)**, które zapewniają dodatkowy okres ochrony praw własności intelektualnej dla opatentowanych środków leczniczych i środków ochrony roślin będących przedmiotem długotrwałych badań klinicznych i procedur dotyczących pozwolenia na dopuszczenie do obrotu. Po wprowadzeniu w 2019 r. „zwolnienia dotyczącego wytwarzania produktów” objętych dodatkowym świadectwem ochronnym²⁵ Komisja zakończyła niedawno szczegółową ocenę systemu SPC²⁶. Wynika z niej, że chociaż system SPC pozostaje istotny, jego działanie jest utrudnione przez rozdrobnione wdrażanie w państwach członkowskich. Przekłada się to na nieefektywność oraz brak przejrzystości i przewidywalności, co szkodzi innowatorom i producentom leków generycznych, a ostatecznie także pacjentom. Komisja bada możliwe rozwiązania tych problemów, w tym możliwość wprowadzenia jednolitego mechanizmu przyznawania SPC lub utworzenia jednolitego tytułu SPC.

W kontekście nowej strategii farmaceutycznej dla Europy Komisja poszukuje sposobów na dalszą optymalizację zachęt i korzyści, aby pobudzić innowacyjność, zaspokoić niespełnione potrzeby i zwiększyć przystępność, zapewniając szybkie wprowadzanie na rynek i stabilne dostawy leków, w tym leków generycznych i biopodobnych. Innowacje w tej dziedzinie powinny odpowiadać potrzebom i stać się dostępne dla wszystkich pacjentów, którzy mogliby z nich skorzystać. W tym kontekście Komisja przygląda się m.in. systemowi dotyczącemu sierocych i pediatrycznych produktów leczniczych²⁷ oraz wyjątek Bolara²⁸.

²³ [Postanowienie z dnia 13 lutego 2020 r.](#), 2 BvR 739/17, opublikowane w dniu 20 marca 2020 r.

²⁴ Oprócz ratyfikacji przez Niemcy Porozumienia w sprawie Jednolitego Sądu Patentowego wymagana będzie również zgoda państw członkowskich na rozpoczęcie „okresu tymczasowego stosowania”. Pozwoli to sfinalizować instytucjonalną i praktyczną organizację Sądu przed pełnym uruchomieniem jednolitego systemu patentowego. Zgodnie z [rozporządzeniem \(UE\) nr 1257/2012](#) wprowadzającym wzmocnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej Komisja i EPO będą również musiały zawrzeć porozumienie robocze celem nawiązania ścisłej współpracy dotyczącej funkcjonowania jednolitego systemu patentowego. Nie przewiduje się, aby wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE miało stanowić przeszkodę dla uruchomienia jednolitego systemu patentowego.

²⁵ [Rozporządzenie \(UE\) 2019/933](#) zmieniające rozporządzenie (WE) nr 469/2009 dotyczące dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych.

²⁶ Ocena unijnego systemu dodatkowych świadectw ochronnych – SWD/2020/8508.

²⁷ [Nowa strategia przemysłowa dla Europy](#), COM(2020) 102 final, s. 14; „[Produkty farmaceutyczne – bezpieczne i przystępne cenowo leki \(nowa strategia UE\)](#)”.

²⁸ Wyjątek Bolara to obrona naruszenia patentu istotna w szczególności w przypadku leków, kiedy to opatentowany wynalazek może być wykorzystany – przez ograniczony okres przed zakończeniem czasu trwania patentu – przez osobę trzecią wyłącznie do celów badań i testów oraz w celu uzyskania niezbędnych formalnych zatwierdzeń.

W następstwie udanej reformy unijnego prawodawstwa dotyczącego znaków towarowych²⁹ Komisja dokona przeglądu unijnego prawodawstwa dotyczącego ochrony wzorów. Celem tego przeglądu jest poprawa dostępności i przystępności cenowej ochrony wzorów w UE, szczególnie w odniesieniu do ekosystemów włókienniczych, meblowych i elektronicznych, oraz zapewnienie, aby system ochrony wzorów lepiej wspierał przejście na cyfrową i zieloną gospodarkę. Wzór sprawia, że produkt jest atrakcyjny, a produkty o dobrym wzorze dają producentom znaczącą przewagę konkurencyjną. Wyniki niedawnej oceny³⁰ prawodawstwa UE dotyczącego ochrony wzorów³¹ pokazują, że chociaż unijne systemy dotyczące wzorów zasadniczo dobrze funkcjonują, nadal istnieją pewne niedociągnięcia. Procedury rejestracyjne są częściowo przestarzałe i w niektórych przypadkach wiążą się z niepotrzebnymi obciążeniami administracyjnymi. Nie ma wystarczającej jasności w kwestii ochrony nowych form wzorów (np. wzory animowane, graficzne interfejsy użytkownika). Brak jasności co do zakresu praw do wzorów stanowi wyzwanie, w szczególności w związku z coraz częstszym stosowaniem druku przestrzennego lub w odniesieniu do egzekwowania praw do wzorów względem towarów niezgodnych z przepisami, znajdujących się w tranzycie przez UE. Ponadto ponieważ tylko częściowo zharmonizowano ochronę wzorów części wykorzystywanych do naprawy złożonych produktów, istotny z ekonomicznego punktu widzenia rynek części zamiennych jest nadal silnie rozdrobniony, poważnie zakłóca konkurencję i utrudnia przejście do bardziej zrównoważonej i bardziej ekologicznej gospodarki.

Europa potrzebuje również **nowego podejścia do sposobu ochrony oznaczeń geograficznych**. Oznaczenia geograficzne to nazwy produktów związanych ze środowiskiem naturalnym oraz z wiedzą fachową lokalnych producentów. Stanowią one część europejskiego dziedzictwa kulturowego i przyczyniają się do społecznego, środowiskowego i gospodarczego zrównoważenia gospodarki wiejskiej³², co niekiedy nazywa się „wiejskim prawem własności intelektualnej”. Oznaczenia geograficzne mają dużą wartość gospodarczą dla sektora rolnictwa. W 2017 r. wartość sprzedaży produktów rolno-spożywczych i napojów, których nazwy UE chroni jako oznaczenia geograficzne, wyniosła w UE 74,76 mld EUR, co stanowi 7 % całkowitej sprzedaży w europejskim sektorze produktów spożywczych i napojów. Ponadto oznaczenia geograficzne stanowią 15,5 % całkowitego unijnego wywozu produktów rolno-spożywczych, przy czym produkty o nazwach chronionych osiągają wyższe marże³³. Wciąż jednak istnieje niewykorzystany potencjał. Obecne przepisy dotyczące ochrony i egzekwowania praw mogłyby być bardziej precyzyjne, a rolę państw członkowskich i Komisji w procesie rejestracji można by określić lepiej. Ponadto istnieją różne systemy oznaczeń geograficznych dla różnych rodzajów produktów rolnych. W oparciu o wyniki trwającej oceny³⁴ Komisja zbada możliwości **wzmocnienia, unowocześnienia, usprawnienia i lepszego egzekwowania oznaczeń geograficznych produktów rolnych, żywności, win i napojów spirytusowych**³⁵.

²⁹ Parlament Europejski zatwierdził pakiet reform dotyczący znaków towarowych w dniu 15 grudnia 2015 r.: https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/trade-mark-protection_en

³⁰ [Sprawozdanie z oceny unijnych przepisów dotyczących ochrony wzorów](#).

³¹ [Dyrektywa 98/71/WE](#) w sprawie prawnej ochrony wzorów oraz [rozporządzenie Rady \(WE\) nr 6/2002](#) w sprawie wzorów wspólnotowych.

³² Zob. ogłoszona przez Komisję [strategia „od pola do stołu”](#) mająca na celu wzmocnienie kryteriów zrównoważonego rozwoju dotyczących oznaczeń geograficznych.

³³ [Ocena dotycząca chronionych w UE \(rolniczych\) oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności](#), 2019 r.

³⁴ [Ocena dotycząca chronionych w UE \(rolniczych\) oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności](#), 2019 r.

³⁵ Przegląd unijnego systemu oznaczeń geograficznych dotyczącego produktów rolnych i środków spożywczych, win i napojów spirytusowych ([konsultacje Instytutu Auditorów Wewnętrznych](#)).

Tylko niektóre państwa członkowskie posiadają obecnie przepisy mające na celu zapewnienie ochrony oznaczenia geograficznego w odniesieniu do produktów nierolnych (takich jak rękodzieło). Obecnie na szczeblu UE nie istnieje żaden jednolity mechanizm ochrony takich nierolnych oznaczeń geograficznych, które często stanowią istotny element tożsamości lokalnej, przyciągają turystów, podtrzymują wyjątkowe umiejętności i przyczyniają się do tworzenia miejsc pracy. Z niedawnego badania³⁶ wynika, że zharmonizowany system dotyczący produktów nierolnych byłby korzystny dla unijnej gospodarki. Zapewniłby on konsumentom lepszą widoczność i autentyczność oznaczeń tych produktów. Pomógłby on producentom utrzymać konkurencyjność i współpracować na niszowych rynkach oraz pobudziłby regiony słabiej rozwinięte³⁷. W związku z powyższym Komisja rozważy – na podstawie dogłębnej oceny skutków dotyczącej potencjalnych kosztów i korzyści – możliwość stworzenia w ramach ogólnej reformy systemu oznaczeń geograficznych **skutecznego i przejrzystego unijnego systemu ochrony oznaczeń geograficznych dla produktów nierolnych**. Ponadto pozwoliłoby to UE w pełni wykorzystać możliwości stwarzane przez międzynarodowy system nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych³⁸. Zasadniczo pomogłoby to Unii w promowaniu uznawania europejskich oznaczeń geograficznych na całym świecie.

Również **Wspólnotowy System Ochrony Odmian Roślin** odgrywa kluczową rolę dla gospodarki UE. Solidny system ochrony odmian roślin zachęca hodowców do rozwijania nowych odmian, przyczyniając się w ten sposób do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu oraz celów zrównoważonego rozwoju ONZ. Komisja będzie nadal **monitorować właściwe stosowanie systemu i w razie potrzeby podejmie działania na rzecz wprowadzenia dalszych ulepszeń**³⁹. W przeprowadzonej w 2011 r. ocenie przepisów dotyczących Wspólnotowego Systemu Ochrony Odmian Roślin stwierdzono, że system zasadniczo funkcjonuje dobrze i należy go utrzymać, aczkolwiek z pewnymi starannie ukierunkowanymi dostosowaniami. Wniosek ten znajduje uzasadnienie w niedawno zidentyfikowanych niedociągnięciach⁴⁰ możliwych do wyeliminowania – po przeprowadzeniu oceny – w ramach ukierunkowanego przeglądu przepisów w perspektywie średnioterminowej.

Oprócz wyżej wymienionych reform Komisja, wraz z zainteresowanymi stronami i urzędami ds. własności intelektualnej, zbada możliwości **wykorzystania nowych technologii**, takich jak sztuczna inteligencja i łańcuch bloków, **aby jeszcze bardziej zwiększyć skuteczność unijnych systemów własności intelektualnej**. Nowe technologie mogą w istocie pomóc w ochronie własności intelektualnej⁴¹, zwiększyć przejrzystość,

³⁶ [„Economic aspects of geographical indication protection at the EU level for non-agricultural products” \[„Ekonomiczne aspekty ochrony oznaczeń geograficznych na szczeblu UE w odniesieniu do produktów nierolnych”\]](#), 2020 r.

³⁷ Mówiąc dokładniej, wprowadzenie ogólnounijnej ochrony oznaczeń geograficznych w odniesieniu do produktów nierolniczych mogłoby w dłuższej perspektywie przynieść ogólny spodziewany wzrost wewnątrzunijnej wymiany handlowej o około 4,9–6,6 % obecnego wewnątrzunijnego wywozu (37,6–50 mld EUR). Z prognoz wynika, że dzięki stosowaniu jednolitego systemu regionalne zatrudnienie mogłoby wzrosnąć o 0,12–0,14 %, a w całej UE mogłoby powstać 284 000–338 000 nowych miejsc pracy. Zob. [„Geographical indications for non-agricultural products. Cost of non-Europe report” \[„Oznaczenia geograficzne dla produktów nierolnych. sprawozdanie w sprawie kosztu braku działań na poziomie europejskim”\]](#), 2019 r.

³⁸ W oparciu o [lizboński system międzynarodowej rejestracji nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych](#) zarządzany przez Światową Organizację Własności Intelektualnej.

³⁹ [„Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the EU” \[„Sektory intensywnie korzystające z praw własności intelektualnej a wyniki gospodarcze w UE”\]](#), EUIPO-EPO, 2019.

⁴⁰ Niedociągnięcia te zidentyfikowano zwłaszcza dzięki informacjom przekazanych przez zainteresowane strony, analizie decyzji TSUE i zaleceniom międzyinstytucjonalnej grupy roboczej.

⁴¹ Na przykład dzięki przyspieszeniu wyszukiwania nowości i procedur rejestracji.

umożliwić sprawniejszy rozdział opłat licencyjnych⁴² oraz skuteczniej przeciwdziałać podrabianiu i piractwu. Aby zbadać pełen potencjał nowych technologii i pomóc w ich rozpowszechnianiu, Komisja będzie zachęcać do prowadzenia **dialogu branżowego**, który będzie pełnił rolę platformy konsultacyjnej i towarzyszył wielu bieżącym inicjatywom w tej dziedzinie.

Ponadto rewolucja cyfrowa wymaga **zastanowienia się nad tym, jak i co należy chronić**. Tworzenie nowych dzieł i wynalazków opiera się na **technologiach wykorzystujących sztuczną inteligencję**. W niektórych przypadkach, na przykład w sektorze kultury, normą może stać się korzystanie z urządzeń posiadających możliwości wynalazcze. Zmiany te kazać się zastanowić, jaką ochroną należy objąć np. produkty stworzone za pomocą technologii wykorzystujących sztuczną inteligencję. Dyskusje na temat wpływu sztucznej inteligencji na prawa własności intelektualnej trwają zarówno w Europie, jak i na świecie (zob. sekcja 6). W opublikowanym dziś badaniu⁴³ podkreślono potrzebę rozróżnienia pomiędzy wynalazkami i wytworami tworzonymi za pomocą technologii wykorzystujących sztuczną inteligencję a tymi, które powstają z użyciem wyłącznie technologii wykorzystujących sztuczną inteligencję. Mimo że wynalazki i twórczość tworzone autonomicznie przez technologie wykorzystujące sztuczną inteligencję są nadal głównie domeną przyszłości, Komisja jest zdania, że systemów wykorzystujących sztuczną inteligencję nie należy traktować jak autorów ani wynalazców. Za takim podejściem opowiada się także EPO w sprawie Dabus⁴⁴. Z badania wynika także, że obecne unijne ramy własności intelektualnej oraz Konwencja o udzielaniu patentów europejskich wydają się zasadniczo odpowiednie do podjęcia wyzwań związanych z wynalazkami i twórczością powstałym z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Nadal jednak istnieją braki w harmonizacji⁴⁵ i możliwości poprawy⁴⁶. Należy się nimi zająć, aby Europa mogła w pełni wykorzystać swój znakomity potencjał w dziedzinie sztucznej inteligencji. W pierwszej kolejności Komisja określi i przeanalizuje wszystkie kwestie oraz przeprowadzi dyskusje z zainteresowanymi stronami. Wspomniany wyżej dialog branżowy mógłby stanowić użyteczne forum w tym kontekście.

Ponadto Komisja będzie nadal **zapewniać spójne i nowatorskie stosowanie przepisów**, we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami.

W dziedzinie **prawa autorskiego** Komisja koncentruje się na wspieraniu szybkiej i skutecznej transpozycji i wdrożeniu dwóch nowo przyjętych dyrektyw w sprawie unowocześnienia unijnych ram prawnych w zakresie praw autorskich⁴⁷. Zasadnicza część

⁴² Metadane dotyczące prawa autorskiego, zarówno w odniesieniu do własności intelektualnej, jak i udzielania licencji.

⁴³ Badanie „Trends and developments in [Artificial Intelligence – Challenges to the IPR framework](#)” [„Tendencje i zmiany w dziedzinie sztucznej inteligencji – wyzwania dotyczące ram praw własności intelektualnej”] – badanie przeprowadzone przez IVIR i JIPP, listopad 2020 r.

⁴⁴ W 2018 r. do EPO wpłynęły dwa europejskie zgłoszenia patentowe. W obu jako wynalazcę wskazano maszynę „DABUS”. EPO odrzucił oba zgłoszenia patentowe. EPO uznał, że wynalazca wskazany w patencie europejskim musi być osobą fizyczną. Ponadto EPO zrozumiał termin „wynalazca” jako odnoszący się do osoby fizycznej zgodnie z normą stosowaną na arenie międzynarodowej. Od decyzji tych odwołano się.

⁴⁵ W badaniu podkreślono na przykład brak harmonizacji przepisów dotyczących autorstwa i własności praw autorskich, co może prowadzić do rozbieżnych rozwiązań krajowych w odniesieniu do dzieł stworzonych za pomocą sztucznej inteligencji.

⁴⁶ W badaniu przedstawiono na przykład zalecenia dotyczące dostosowania koncepcji zawartych w prawie patentowym, takich jak poziom wynalazczy i obowiązek ujawniania informacji, do wynalazków stworzonych za pomocą sztucznej inteligencji.

⁴⁷ [Dyrektywa \(UE\) 2019/790](#) w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE; [Dyrektywa \(UE\) 2019/789](#) ustanawiająca przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych

tych prac dotyczy wdrożenia art. 17 dyrektywy w sprawie praw autorskich, który ustanawia specjalny system prawny dotyczący wykorzystywania treści chronionych prawem autorskim przez platformy wymiany treści zamieszczanych przez użytkowników. Komisja przeprowadziła szeroko zakrojony dialog z zainteresowanymi stronami w celu zebrania ich opinii na główne tematy związane ze stosowaniem tego artykułu. Uwzględniając wyniki tego dialogu, Komisja wyda wkrótce wytyczne mające na celu wsparcie państw członkowskich we wdrażaniu wspomnianego przepisu. Jeżeli chodzi o obowiązujące unijne ramy prawne w zakresie praw autorskich, Komisja będzie również pracować nad szeregiem sprawozdań wynikających z przepisów szczegółowych, takich jak klauzule przeglądowe określone w szeregu unijnych instrumentów dotyczących praw autorskich, w tym w dyrektywie w sprawie czasu ochrony prawa autorskiego, dyrektywie w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, dyrektywie dotyczącej traktatu z Marrakeszu oraz rozporządzeniu w sprawie przenoszenia⁴⁸.

Kluczowe dla szybko rozwijającego się rynku biotechnologii jest stosowanie **dyrektywy biotechnologicznej**⁴⁹. Patenty biotechnologiczne obejmują istotne zachęty, ale powinny być wydawane w uzasadnionych okolicznościach. Dyrektywa biotechnologiczna oferuje w tym względzie wyważone ramy, których stosowanie będzie w dalszym ciągu monitorowane przez Komisję⁵⁰.

Aby usprawnić ochronę praw własności intelektualnej w UE, Komisja zamierza:

- wspierać szybkie uruchomienie **jednolitego systemu patentowego**, aby stworzyć punkt kompleksowej obsługi służący ochronie i egzekwowaniu patentów w całej UE (2021 r.);
- zoptymalizować system **dodatkowych świadectw ochronnych**, aby uczynić go bardziej przejrzystym i efektywnym (pierwszy kwartał 2022 r.);
- unowocześnić prawodawstwo UE w zakresie **wzorów przemysłowych**, aby było bardziej przystępne i lepiej pomagało w przejściu na cyfrową i zieloną gospodarkę (czwarty kwartał 2021 r.);
- wzmocnić system ochrony **oznaczeń geograficznych dotyczących produktów rolnych** celem zwiększenia jego skuteczności oraz rozważyć – na podstawie oceny skutków – możliwość wprowadzenia unijnego systemu ochrony **nierolnych oznaczeń geograficznych** (czwarty kwartał 2021 r.);
- dokonać ewaluacji **prawodawstwa w zakresie odmian roślin** (czwarty kwartał 2022 r.).

oraz zmieniająca dyrektywę Rady 93/83/EWG. Państwa członkowskie muszą dokonać transpozycji tych dyrektyw do dnia 7 czerwca 2021 r.

⁴⁸ [Dyrektywa 2011/77/UE](#) dotycząca zmiany dyrektywy 2006/116/WE w sprawie czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych; [Dyrektywa 2014/26/UE](#) w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych do korzystania online na rynku wewnętrznym; [Dyrektywa \(UE\) 2017/1564](#) w sprawie niektórych dozwolonych sposobów korzystania z określonych utworów i innych przedmiotów chronionych prawem autorskim i prawami pokrewnymi z korzyścią dla osób niewidomych, osób słabowidzących lub osób z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznanie się z drukiem; [Rozporządzenie \(UE\) 2017/1128](#) w sprawie transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści.

⁴⁹ [Dyrektywa 98/44/WE](#) w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych.

⁵⁰ W szczególności w celu zapewnienia pełnego wdrożenia [zawiadomienia Komisji w sprawie niektórych artykułów dyrektywy 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych](#) z dnia 3 listopada 2016 r. zatwierdzonego przez Parlament i Radę, w którym wyjaśniono, że produkty uzyskiwane dzięki korzystaniu z czysto biologicznych sposobów nie mogą zostać opatentowane.

3. PROMOWANIE SKUTECZNEGO WYKORZYSTYWANIA I WDRAŻANIA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEZ MŚP

Chociaż inteligentne strategie w zakresie własności intelektualnej mogą pobudzać wzrost, europejscy innowatorzy i twórcy często nie dostrzegają korzyści płynących z własności intelektualnej. Podważa to znacznie zdolność UE do innowacji i wzmacniania swojej odporności w kluczowych obszarach gospodarki. Europa powinna dalej czerpać korzyści z wiedzy, którą przedsiębiorstwa europejskie stale tworzą, rozwijają i udostępniają, pomagając im w bardziej aktywnym zarządzaniu tymi zasobami oraz ułatwiając dostęp do kapitału i finansowania.

Aby to osiągnąć, Komisja będzie:

- w perspektywie krótkoterminowej i we współpracy z EUIPO, oferować wsparcie finansowe lub **bony własności intelektualnej** na rzecz MŚP dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19, pomagając im w zarządzaniu ich portfelami własności intelektualnej. Program ten, z budżetem w wysokości 20 mln EUR⁵¹ na jeden rok, powinien zacząć działać od dnia 1 stycznia 2021 r. i obejmować częściowy zwrot kosztów rejestracji znaków towarowych i wzorów oraz skanowania własności intelektualnej (przegląd wartości niematerialnych i prawnych przedsiębiorstwa przez specjalistę oraz pewne wstępne porady dotyczące strategicznego zarządzania tymi aktywami);
- jednocześnie Komisja będzie dalej zapewniać⁵² dostosowane do potrzeb **doradztwo w zakresie własności intelektualnej** w ramach programu „Horyzont Europa”, wspierając innowacyjne przedsiębiorstwa na różnych etapach procesu badań naukowych i innowacji. Będzie ona także badać możliwości rozszerzenia doradztwa w zakresie własności intelektualnej na inne unijne programy badawcze i inwestycyjne, w tym na ośrodki doradcze w ramach InvestEU. Względem wybranej grupy bardzo innowacyjnych przedsiębiorstw Komisja połączy doradztwo strategiczne ze wsparciem finansowym w celu rozwinięcia portfeli własności intelektualnej⁵³;
- w szerszym ujęciu i we współpracy z EUIPO Komisja będzie zapewniać dostęp do informacji i porad dotyczących własności intelektualnej w ramach punktu kompleksowej obsługi⁵⁴. EUIPO⁵⁵ stworzy platformę, **Europejskie Centrum Informacji o Własności Intelektualnej**, która zostanie połączona z jednolitym portalem cyfrowym i będzie oferować dostęp do wszystkich istotnych informacji na temat formalności związanych nie tylko z własnością intelektualną, ale także na temat powiązanych z nią usług (np. występowanie o ochronę nazwy domeny, rejestracja nazw firm), a jednocześnie będzie oferować MŚP łatwe w użyciu systemy zgłaszania. Komisja upowszechni również wsparcie i doradztwo w zakresie

⁵¹ Z programu COSME i finansowany głównie z nadwyżki EUIPO.

⁵² Zob. aktualny program [IPA4SME](#).

⁵³ Komisja przetestuje tę koncepcję w projekcie „[Closing the finance gap for IPR-driven start-ups and SMEs](#)” [„Zmniejszenie luki finansowej dla przedsiębiorstw typu start-up i MŚP działających w oparciu o prawa własności intelektualnej”].

⁵⁴ Aby każde MŚP miało łatwy dostęp do doradztwa, jak podkreślono w strategii na rzecz MŚP.

⁵⁵ Jest to inicjatywa w ramach programu EUIPO na rzecz MŚP, która zostanie opracowana we współpracy z Siecią Własności Intelektualnej Unii Europejskiej (EUIPN), składającą się z EUIPO i krajowych urzędów ds. własności intelektualnej państw członkowskich UE.

własności intelektualnej za pomocą różnych sieci wsparcia dla MŚP⁵⁶, aby skuteczniej dotrzeć do małych przedsiębiorstw;

- ponadto Komisja ułatwi MŚP **wykorzystywanie ich własności intelektualnej przy próbach uzyskania dostępu do finansowania**. Choć wartości niematerialne i prawne są często jednym z najcenniejszych aktywów, z badania wynika, że niewiele MŚP korzysta ze swojej własności intelektualnej podczas prób uzyskania dostępu do finansowania⁵⁷. Banki niechętnie udzielają finansowania w oparciu o własność intelektualną jako składnik aktywów, przy czym podobne podejście charakteryzuje finansowanie w ramach kapitału wysokiego ryzyka, a kryzys związany z COVID-19 jeszcze bardziej zwiększył tę niechęć do ryzyka. Niedawne badanie pokazuje wyraźną lukę związaną z finansowaniem MŚP wykorzystujących swoje aktywa intelektualne⁵⁸. Komisja omówi ze środowiskiem finansowym, w jaki sposób wycena własności intelektualnej może mu pomóc w lepszym uwzględnieniu aktywów intelektualnych MŚP⁵⁹. Zapowiedziany w strategii na rzecz MŚP projekt pilotażowy „Badania techniczne *due diligence*” umożliwi przetestowanie własności intelektualnej w szerszym kontekście związanym z technologią⁶⁰. Bazując na doświadczeniu dotyczącym istniejących mechanizmów gwarancji bankowej⁶¹, Komisja zbada także, w jaki sposób można lepiej wykorzystać gwarancje bankowe mające na celu wspieranie MŚP i twórców w zakresie projektów opierających się na własności intelektualnej.

Oprócz tych działań ukierunkowanych na MŚP w komunikacie „Nowa europejska przestrzeń badawcza na rzecz badań naukowych i innowacji”⁶² Komisja podkreśla potrzebę przekształcenia wyników wybitnych badań naukowych Europy w innowacje radykalne i **zachęcania do lepszego zarządzania własnością intelektualną w szerszym środowisku badawczo-innowacyjnym**; w tym względzie Komisja uruchomi kampanię uświadamiającą, aby promować podnoszenie wartości własności intelektualnej w wycenie przedsiębiorstw przez inwestorów. Na przykład Komisja zaktualizuje swoje zalecenie dotyczące zarządzania własnością intelektualną w działaniach związanych z transferem wiedzy za pomocą Wytycznych dotyczących wykorzystania wiedzy. Przeglądowi temu będzie towarzyszył kodeks postępowania dotyczący inteligentnego wykorzystania własności intelektualnej oraz będzie on połączony ze wsparciem InvestEU dla uczestników projektów za pośrednictwem doradztwa technicznego, finansowego i prawnego, w tym z zakresu własności intelektualnej.

⁵⁶ Doradcy tacy działają poprzez sieci dostawców usług doradczych w ramach Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości, centrów innowacji, [sieci klastrów](#) lub Centrum Doradztwa InvestEU (rozwijanego z obecnego [Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego](#)).

⁵⁷ Zgodnie z [tabelą wyników dla MŚP EUIPO](#), 2019 r., zaledwie 13 % MŚP posiadających prawa własności intelektualnej próbowało wykorzystać wartości niematerialne i prawne do uzyskania finansowania: 9 % z powodzeniem i 4 % bez powodzenia.

⁵⁸ Badanie „[Financing intangibles: Is there a market failure?](#)” [„Finansowanie wartości niematerialnych i prawnych: Czy mamy do czynienia z niedoskonałością rynku?”], KE 2020.

⁵⁹ Można tego dokonać w ramach programu InvestEU i oprzeć na doświadczeniach zdobytych w ramach projektu „Finance, learning, innovation and patenting for cultural and creative industries” [„finanse, uczenie się, innowacje i patentowanie w sektorze kultury i kreatywnym”] oraz badania „[Financing intangibles: Is there a market failure?](#)” [„Finansowanie wartości niematerialnych i prawnych: Czy mamy do czynienia z niedoskonałością rynku?”], KE 2020.

⁶⁰ [Komunikat Komisji](#), Strategia MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy, COM(2020) 103 final, 10 marca 2020 r.

⁶¹ Zob. [InnovFin do celów gwarancji dla MŚP](#) lub system poręczeń na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego.

⁶² [Komunikat w sprawie Europejskiej Przestrzeni Badawczej \(ERA\)](#).

Zostaną podjęte również działania na rzecz **zapewnienia sprawiedliwego i skutecznego wykorzystania własności intelektualnej finansowanej ze środków publicznych**. Komisja uruchomiła już nową platformę, która ma pomóc w waloryzacji wyników badań naukowych i innowacji finansowanych przez UE⁶³, oraz platformę do przedstawiania wspieranych przez UE badań naukowych i innowacji służących przeciwdziałaniu rozprzestrzenianiu się koronawirusa i wspierania gotowości na wypadek wybuchów innych epidemii⁶⁴. Celem jest **zapewnienie, aby wyniki osiągnięte dzięki funduszom UE zostały użyte z korzyścią dla unijnej gospodarki**. Dlatego też w ramach programu „Horyzont Europa”, jeżeli własność intelektualna w zakresie wyników badań ma być wykorzystywana przede wszystkim w niestowarzyszonych państwach trzecich, wnioskodawcy będą musieli wyjaśnić, w jaki sposób nadal leży to w interesie UE⁶⁵.

Ponadto ochrona własności intelektualnej i szerokie rozpowszechnianie nowych technologii będzie nadal stanowić centralny element ważnych projektów związanych z badaniami naukowymi i innowacjami, będących przedmiotem wspólnego europejskiego zainteresowania (projekty IPCEI) i finansowania w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Istnieje również konieczność **poprawy warunków dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony i wykorzystania własności intelektualnej w zamówieniach publicznych**, aby pobudzić innowacje i gospodarkę. W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny rozważyć pozostawienie własności intelektualnej wykonawcom, chyba że w grę wchodzi nadrzędne interesy publiczne lub obowiązują niezgodne strategie stosowania licencji otwartych. Jak ogłoszono w strategii na rzecz MŚP, Komisja wyjaśni kwestie związane z własnością intelektualną w zamówieniach publicznych w aktualizacji wytycznych dotyczących zamówień publicznych na innowacje.

Aby zwiększyć skalę upowszechniania i wykorzystania własności intelektualnej, Komisja podejmie następujące działania:

- zapewni wraz z EUIPO program **bonów własności intelektualnej dla MŚP** celem finansowania rejestracji praw własności intelektualnej i strategicznego doradztwa w zakresie własności intelektualnej (pierwszy kwartał 2021 r.);
- **uruchomi usługi wsparcia w zakresie własności intelektualnej dla MŚP** w ramach programu „Horyzont Europa” i rozszerzy je na inne unijne programy (2020+).

4. ŁATWIEJSZY DOSTĘP DO AKTYWÓW CHRONIONYCH PRAWEM WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ I ICH WYMIANA

W dzisiejszej gospodarce kluczowy jest łatwiejszy i szybszy dostęp do wiedzy, danych i technologii, w tym do wiedzy, danych i technologii chronionych prawem własności

⁶³ Zob.: [Platforma wyników programu „Horyzont 2020”](#).

⁶⁴ Zob. [Platforma badań naukowych i innowacji dotyczących koronawirusa](#).

⁶⁵ Podobnie również w ramach Europejskiego Funduszu Obronnego (EFO) wprowadzono specjalne przepisy, aby chronić wyniki wspieranych finansowo działań z zakresu badań i rozwoju oraz ich dostępność w UE. Przepisy te obejmują obowiązek zawiadamiania Komisji *ex ante* w przypadku przeniesienia prawa własności rezultatów i powiązanej własności intelektualnej (oraz w przypadku udzielenia wyłącznych licencji na potrzeby badań) na niestowarzyszone państwa trzecie lub podmioty z państwa trzeciego, a także obowiązek zwrotu finansowania unijnego, w przypadku gdy takie przeniesienie rezultatów/własności intelektualnej stałoby w sprzeczności z interesami Unii i jej państw członkowskich w zakresie bezpieczeństwa i obrony lub z celami EFR.

intelektualnej. Odporna, zielona⁶⁶ i konkurencyjna gospodarka wymaga narzędzi służących ułatwieniu dostępu do najważniejszych technologii chronionych prawem własności intelektualnej w czasach kryzysu, aby ułatwić uzyskiwanie praw autorskich w zakresie licencji i patentów niezbędnych do spełnienia normy oraz aby promować wymianę danych.

- *Lepsze narzędzia służące ułatwieniu dostępu do krytycznej własności intelektualnej w czasach kryzysu*

W wyniku **kryzysu związanego z COVID-19** uwydatniło się znaczenie skutecznego systemu własności intelektualnej, oferującego silne zachęty do tworzenia innowacji, a także łatwego dostępu do własności intelektualnej dotyczącej technologii. Finansowanie na badania i rozwój oraz zachęty w tym zakresie są konieczne, aby zapewnić szybki rozwój i dostępność nowych technologii, takich jak szczepionki lub nowe formy leczenia. W związku z tym należy zapewnić za pomocą lepszych narzędzi, aby system własności intelektualnej umożliwiał w stosownych przypadkach dostęp do najważniejszych technologii, zapewniając jednocześnie adekwatny zwrot z inwestycji innowatorom.

Dotychczas podczas **kryzysu związanego z COVID-19 można było zaobserwować odporność naszego systemu własności intelektualnej**. Wynika to w dużej mierze z silnego zaangażowania i ścisłej współpracy między podmiotami publicznymi i prywatnymi oraz z poszczególnych inicjatyw podejmowanych w celu przyspieszenia rozwoju i dostępności szczepionek i innych krytycznych dostaw.

Komisja wspiera dobrowolne grupowanie praw własności intelektualnej dotyczących produktów leczniczych i szczepionek przeciwko COVID-19⁶⁷ oraz udzielanie licencji na korzystanie z tych praw, zgodnie z rezolucją Światowego Zgromadzenia Zdrowia⁶⁸. Takie programy powinny opierać się na dobrowolnym udziale, zapewnieniu szerokiego i sprawiedliwego dostępu i umożliwieniu właścicielom praw własności intelektualnej osiągnięcia zwrotu z inwestycji w zrównoważony sposób. Komisja podjęła także kroki w celu promowania współpracy w sektorze prywatnym, aby skutecznie zaradzić niedoborom podstawowych produktów lub usług⁶⁹, a także w celu zapewniania, aby udostępniano wyniki finansowanych ze środków publicznych programów z zakresu badań naukowych i innowacji prowadzonych w UE i jej państwach członkowskich, w szczególności a celu intensyfikacji produkcji krytycznych surowców⁷⁰.

Komisja widzi jednak potrzebę, aby w przyszłości usprawnić istniejące **narzędzia w celu radzenia sobie z kryzysowymi sytuacjami**.

Komisja bada sposoby zachęcania do **szybkiego gromadzenia krytycznej własności intelektualnej w czasach kryzysu**, na przykład za pomocą nowatorskiego systemu licencjonowania, za pośrednictwem którego możliwe będzie tymczasowe udostępnianie krytycznej własności intelektualnej w kontrolowany sposób, tak aby możliwe było szybkie

⁶⁶ W dziedzinie danych środowiskowych (umożliwiających opracowanie analizy cyklu życia) dane kontrolowane prawem własności intelektualnej powinny być równoważone interesem publicznym, aby obliczać ślad środowiskowy produktów i organizacji.

⁶⁷ [Komunikat Komisji](#) – „Strategia UE dotycząca szczepionek przeciwko COVID-19”, COM(2020) 245 final, 17 czerwca 2020 r.

⁶⁸ [Rezolucja 73. Światowego Zgromadzenia Zdrowia](#).

⁶⁹ [Komunikat Komisji](#) – „Tymczasowe ramy na potrzeby oceny kwestii antymonopolowych dotyczących współpracy między przedsiębiorstwami w odpowiedzi na pilne sytuacje wynikające z obecnej pandemii COVID-19”, C(2020) 3200 final.

⁷⁰ [„Manifesto for EU COVID research”](#) [„Manifest dotyczący unijnych badań naukowych w zakresie COVID-19”], wydany, aby zmaksymalizować dostępność wyników badań naukowych w walce przeciwko COVID-19, poparło dotychczas ponad 600 organizacji (takich jak uniwersytety, instytuty badawcze, prywatne przedsiębiorstwa – w tym MŚP – i organizacje społeczeństwa obywatelskiego) oraz ponad 1 800 osób fizycznych z całej Europy i nie tylko.

zwiększenie produkcji produktów chronionych prawem własności intelektualnej, w tym poprzez modyfikację produkcji.

Ponadto Komisja widzi potrzebę zapewnienia wdrożenia **skutecznych systemów wydawania obowiązkowych licencji**, aby wykorzystywać je **jako środek ostateczny** i zabezpieczenie, kiedy zawiodły wszystkie inne działania dotyczące udostępnienia własności intelektualnej. Porozumienie WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) przewiduje możliwość, na wymienionych warunkach, wydania obowiązkowych licencji, tj. upoważnienie rządu do udzielenia pozwolenia stronie dążącej do wykorzystania opatentowanego wynalazku bez zgody właściciela patentu. W przypadku wystąpienia stanu nadzwyczajnego w danym kraju można zastosować procedurę przyspieszoną. W połączeniu z dauhańską deklaracją w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego jasne jest, że każdy członek WTO ma nie tylko prawo do zagwarantowania obowiązkowych licencji, ale także swobodę określenia podstaw, na których udziela się takich licencji.

W Europie obowiązkowe licencjonowanie podlega głównie prawu krajowemu⁷¹. Komisja wzywa państwa członkowskie do zapewnienia, aby narzędzia, które państwa te posiadają, były możliwie jak najbardziej skuteczne, na przykład przez wdrożenie przyspieszonych procedur wydawania obowiązkowych licencji w sytuacjach nadzwyczajnych. Ponadto Komisja widzi także potrzebę ściślejszej koordynacji w tym obszarze, aby uniknąć zakłócającego wpływu na innowacje i handel. **Wczesna koordynacja i wymiana informacji** między państwami członkowskimi, np. na temat czasu trwania ochrony i opłat licencyjnych dotyczących wszelkich takich licencji, powinna pomóc zabezpieczyć maksymalne korzyści i jednocześnie pozwolić uniknąć nadmiernych zakłóceń. Komisja wraz z państwami członkowskimi zbada możliwość utworzenia awaryjnego mechanizmu koordynacji, który będzie można szybko uruchomić w przypadku rozważania przez państwa członkowskie wydania obowiązkowej licencji.

- *Ułatwienie licencjonowania własności intelektualnej za sprawą większej przejrzystości, zwłaszcza jeżeli chodzi o prawo autorskie*

Aby ułatwić licencjonowanie własności intelektualnej konieczna jest **większa przejrzystość, jeżeli chodzi o tytuł własności i zarządzanie** wszystkimi rodzajami własności intelektualnej. W dziedzinie patentów dużym postępowaniem jest jednolity system ochrony patentowej.

Również wykorzystywanie **wysokiej jakości metadanych oraz nowych technologii**, takich jak łańcuchów bloków, może pomóc osiągnąć większą przejrzystość i lepsze zarządzanie danymi dotyczącymi praw, zwłaszcza w odniesieniu do **prawa autorskiego** oraz lepszej identyfikacji właścicieli praw⁷².

Komisja uruchamia badanie dotyczące prawa autorskiego i nowych technologii, które to badanie będzie koncentrować się na zarządzaniu danymi dotyczącymi praw autorskich oraz sztucznej inteligencji. Wyniki badania powinny być dostępne w 2021 r. Komisja będzie w dalszym ciągu współpracować z odpowiednimi zainteresowanymi stronami, aby propagować jakość danych dotyczących praw autorskich i osiągnąć dobrze działającą

⁷¹ Jedynym wyjątkiem jest [rozporządzenie \(WE\) nr 816/2006](#) przewidujące specjalny system udzielania licencji przymusowych, stanowiący wdrożenie art. 31a porozumienia TRIPS i dotyczący wytwarzania produktów farmaceutycznych przeznaczonych na wywóz do krajów, w których występują problemy związane ze zdrowiem publicznym.

⁷² Zob. również [dokument Rady nr 15016/19](#) „Developing the Copyright Infrastructure – Stocktaking of work and progress under the Finnish Presidency” [„Rozwój infrastruktury praw autorskich – podsumowanie prac i postępów podczas fińskiej prezydencji”].

„infrastrukturę praw autorskich”⁷³ (np. poprawa wiarygodnych i aktualnych informacji na temat właścicieli praw, warunków oraz możliwości licencjonowania)⁷⁴.

- *Patenty niezbędne do spełnienia normy*

Patenty niezbędne do spełnienia normy (SEP) to patenty dotyczące technologii zawartych w normach. Liczba SEP oraz liczba właścicieli SEP rośnie (np. jeżeli chodzi o normy dotyczące łączności mobilnej, coraz większa grupa właścicieli SEP zadeklarowała ETSI ponad 25 000 rodzin patentów⁷⁵, a ponadto nowo pojawiające się normy w zakresie technologii często obejmują także SEP). SEP odgrywają kluczową rolę w rozwoju 5G i internetu rzeczy (IoT). Integracja cyfrowa przedmiotów, urządzeń, czujników i przedmiotów codziennego użytku z wnioskami, których przedmiot sięga od samochodów, przez zdrowie i energię, po inteligentne miasta, wymaga interoperacyjnych rozwiązań w oparciu o normy.

W tym kontekście bardzo ważne jest posiadanie stabilnych, skutecznych i sprawiedliwych zasad rządzących licencjonowaniem SEP. Pomimo wytycznych zapewnionych w komunikacie w sprawie SEP z 2017 r.⁷⁶ niektórym przedsiębiorstwom w dalszym ciągu trudno jest zgodzić się na licencjonowanie SEP. Często może to prowadzić do sporów, w których właściciele patentów twierdzą, że doszło do naruszenia ich SEP, a druga strona podnosi, że właściciel patentu nałożył na umowę licencyjną niesprawiedliwe warunki. Mimo że w chwili obecnej wydaje się, że największe spory występują w sektorze motoryzacyjnym, mogą one ulec dalszej eskalacji, gdyż licencjonowanie SEP jest istotne także w ekosystemach zdrowia, energii, inteligentnej produkcji, cyfrowym i elektronicznym⁷⁷.

W perspektywie krótkoterminowej Komisja ułatwi wdrażanie inicjatyw realizowanych przez przemysł w celu ograniczenia konfliktów i sporów między podmiotami poszczególnych sektorów.

Równolegle – w oparciu o podejście z 2017 r. – Komisja rozważy **reformy** mające na celu dalsze wyjaśnienie i usprawnienie ram regulujących deklaracje, licencjonowanie i egzekwowanie SEP. Komisja zbada na przykład kwestię utworzenia niezależnego systemu weryfikacji niezbędności przez osoby trzecie w celu zwiększenia pewności prawa i ograniczenia kosztów sporów sądowych⁷⁸. W ewentualnych reformach zostanie uwzględnione doświadczenie z wytycznymi przedstawionymi w komunikacie z 2017 r. w sprawie SEP oraz dyskusje z właściwymi zainteresowanymi stronami.

- *Promowanie wymiany danych*

Ponadto, jak stwierdzono w niedawnym komunikacie Komisji dotyczącym europejskiej strategii w zakresie danych⁷⁹, UE potrzebuje solidnych **ram, aby umożliwić przedsiębiorstwom tworzenie danych, dostęp do nich oraz ich udostępnianie i wykorzystywanie**. W latach 2018–2025 wartość unijnej gospodarki opartej na danych

⁷³ Zestaw zasad, technologii i instytucji określających praktyki zarządzania danymi w branży twórczej.

⁷⁴ Zob. „[SMART 2019/0038](#) – Study on Copyright and New technologies: copyright data management and Artificial Intelligence” [„SMART 2019/0038 – Badanie dotyczące praw autorskich i nowych technologii: zarządzanie prawami autorskimi a sztuczna inteligencja”].

⁷⁵ „[Landscape study of potentially essential patents disclosed to ETSI](#)” [„Badanie krajobrazowe dotyczące potencjalnie istotnych patentów ujawnionych ETSI”], 2020 r.

⁷⁶ [Komunikat Komisji](#) – Określenie unijnego podejścia do patentów niezbędnych do spełnienia normy, COM(2017) 712 final, 29 listopada 2017 r.

⁷⁷ Jak również w odniesieniu do inteligentnej opieki zdrowotnej, inteligentnej energii i internetu rzeczy.

⁷⁸ „[Pilot study for essentiality assessment of Standard Essential Patents report](#)” [„Sprawozdanie z projektu pilotażowego dotyczącego oceny niezbędności patentów niezbędnych do spełnienia normy”].

⁷⁹ [Komunikat Komisji](#) – Europejska strategia w zakresie danych, (COM)2020 66 final, 19 lutego 2020 r.

zwiększy się niemal trzykrotnie, osiągając w 2025 r. poziom 829 mld EUR i stanowiąc 5,8 % unijnego PKB⁸⁰. Biorąc pod uwagę, że niektóre dane mogą być chronione prawami własności intelektualnej lub jako tajemnice przedsiębiorstwa, Komisja dokonuje obecnie oceny ram własności intelektualnej, aby zapewnić równowagę między koniecznością wspierania wymiany danych (np. aby ułatwić dostęp do danych i ich wykorzystanie przez MSP, aby ułatwić naprawy) a koniecznością posiadania możliwości ochrony uzasadnionych interesów.

Wspieranie wymiany danych wymaga bezpiecznego środowiska, w którym przedsiębiorstwa mogą wciąż inwestować w generowanie i gromadzenie danych, jednocześnie w bezpieczny sposób je udostępniając, mając pewność, że ich wrażliwe dane nie zostaną w nielegalny sposób pozyskane, wykorzystane ani ujawnione. W **dyrektywie w sprawie tajemnic przedsiębiorstwa**⁸¹ już przewiduje się skuteczne narzędzia służące do ochrony, ale może istnieć potrzeba wyjaśnienia jej zakresu, np. jaki rodzaj danych lub jakie zbiory danych można zakwalifikować jako „tajemnice przedsiębiorstwa”, czy bieżący zestaw wyłączeń może wspierać gospodarkę opartą na danych i zieloną gospodarkę⁸² oraz czy i jak narzędzia oferowane w dyrektywie można wykorzystać, aby skutecznie przeciwdziałać pozyskiwaniu, wykorzystywaniu i ujawnianiu w nielegalny sposób danych oraz zbiorów danych. Aby wyjaśnić te kwestie i określić najlepsze praktyki, Komisja uruchomiła badanie, które koncentruje się w szczególności na sektorach strategicznych, w tym na sektorze opieki zdrowotnej i sektorze motoryzacyjnym. Na podstawie wyników oraz w ramach aktu w sprawie danych⁸³ Komisja zastanowi się nad koniecznością podjęcia dalszych działań, np. opracowania ukierunkowanych wytycznych.

W **dyrektywie w sprawie baz danych**⁸⁴ przewidziano ochronę *sui generis* w odniesieniu do baz danych, które powstały w wyniku znaczących inwestycji. Z przeprowadzonej niedawno oceny⁸⁵ wynika, że mimo iż dyrektywa w sprawie baz danych zapewnia wartość dodaną, można byłoby dokonać jej przeglądu, aby ułatwić dostęp do danych i ich wykorzystanie. W ramach działań następczych związanych z europejską strategią w zakresie danych Komisja dokona zatem przeglądu wspomnianej dyrektywy, zwłaszcza w celu ułatwienia wymiany danych wygenerowanych maszynowo i danych wygenerowanych w kontekście wdrażania IoT oraz obrotu takimi danymi. Przegląd ten odbędzie się wraz z pracami nad

⁸⁰ Zob. [nota informacyjna dotycząca europejskiej strategii w zakresie danych](#).

⁸¹ [Dyrektywa \(UE\) 2016/943](#) w sprawie ochrony niejawnego know-how i niejawnych informacji handlowych (tajemnic przedsiębiorstwa) przed ich bezprawnym pozyskiwaniem, wykorzystywaniem i ujawnianiem.

⁸² Na przykład w sektorze tuszów i naboju z tonerem do drukarek głównie producenci oryginalnego sprzętu (OEM) przedstawili szereg argumentów przeciwko regeneracji ich produktów przez osoby trzecie, natomiast niezależne podmioty dokonujące regeneracji produktów (zwłaszcza MŚP) nie posiadają zasobów, aby wszcząć postępowanie prawne przeciwko dużym OEM, nawet jeśli podmiot dokonujący regeneracji produktów działa zgodnie z prawem. To postrzegane zagrożenie może wywierać efekt mrozący na mniejsze przedsiębiorstwa, które chcą rozpocząć działalność w zakresie regeneracji produktów. Zob.: „Study on the implementation of product design requirements set out in Article 4 of the WEEE Directive. The case of re-usability of printer cartridges: final report” [„Badanie dotyczące wdrożenia wymogów w zakresie projektu produktu określonych w art. 4 dyrektywy WEEE. Kwestia możliwości ponownego wykorzystywania naboju z tonerem: sprawozdanie końcowe”], M. Kling i in., DG ENV dla Komisji Europejskiej, 2018 r.

⁸³ W europejskiej strategii w zakresie danych przewidziano, że zostanie zbadana potrzeba podjęcia działań ustawodawczych w kwestiach, które mają wpływ na stosunki między podmiotami w ramach gospodarki wykorzystującej dane, aby stworzyć zachęty do wymiany danych między sektorami. Takie kwestie (np. udostępnianie danych przez przedsiębiorstwa administracji publicznej, wymiana danych między przedsiębiorstwami poprzez prawa do korzystania ze współgenerowanych danych) można by uwzględnić w akcie w sprawie danych (2021 r.).

⁸⁴ [Dyrektywa 96/9/WE](#) w sprawie ochrony prawnej baz danych.

⁸⁵ [Ocena dyrektywy 96/9/WE](#) w sprawie ochrony prawnej baz danych, SWD(2018) 147 final.

aktem w sprawie danych⁸⁶ i zostaną w nim uwzględnione inicjatywy związane z wymianą danych w dziedzinie przepisów antymonopolowych⁸⁷.

Aby ułatwić licencjonowanie i udostępnianie własności intelektualnej, Komisja:

- zapewni **dostępność krytycznej własności intelektualnej w czasach kryzysu**, w tym za pośrednictwem nowych narzędzi licencjonowania oraz systemu koordynacji obowiązkowego licencjonowania (2021–2022 r.);
- zwiększy **przejrzystość i przewidywalność w licencjonowaniu SEP**, zachęcając do wdrażania inicjatyw realizowanych przez przemysł, w najbardziej dotkniętych sektorach, w połączeniu z ewentualnymi reformami, w tym regulacyjnymi – w stosownych przypadkach – mającymi na celu wyjaśnienie i usprawnienie ram SEP i zaoferowanie skutecznych narzędzi przejrzystości (pierwszy kwartał 2022 r.);
- będzie promować **dostęp do danych i ich udostępnianie**, chroniąc jednocześnie uzasadnione interesy, poprzez wyjaśnienie niektórych najważniejszych przepisów dyrektywy w sprawie tajemnic przedsiębiorstwa i dokonanie przeglądu dyrektywy w sprawie baz danych (trzeci kwartał 2021 r.).

5. ZWALCZANIE NARUSZEŃ PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Skuteczne egzekwowanie jest elementem dobrze działającego systemu własności intelektualnej. Komisja w dalszym ciągu ściśle **monitoruje stosowanie dyrektywy w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej**⁸⁸, aby zapewnić skuteczne i zrównoważone środki zaskarżenia. Komisja współpracuje z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, aby wykonać niedawne wytyczne Komisji⁸⁹, na przykład w celu zapewnienia, aby – w przypadku spełnienia wszystkich warunków, w tym warunku proporcjonalności – nakazy stosowano w jednolity i skuteczny sposób we wszystkich państwach członkowskich.

W dziedzinie patentów uruchomienie JSP powinno jeszcze bardziej ułatwić i usprawnić egzekwowanie prawa patentowego.

Jeżeli chodzi o podrabianie i piractwo, Komisja dostrzega wyraźną potrzebę intensyfikacji działań. W 2016 r. wartość przywozu towarów podrabionych i pirackich do UE osiągnęła poziom 121 mld EUR, co stanowi do 6,8 % przywozu do UE (w porównaniu z 5 % przywozu do UE w 2013 r.)⁹⁰. Obecność podrabionych produktów na rynku UE prowadzi do bezpośredniej utraconej sprzedaży w kwocie do 50 mld EUR oraz do bezpośredniego spadku zatrudnienia w wysokości 416 000 miejsc pracy rocznie⁹¹. Obecność takich

⁸⁶ [Program prac Komisji na 2021 r.](#)

⁸⁷ Wymiana danych to wymiana informacji, która musi odbywać się zgodnie z przepisami antymonopolowymi, jak określono w wytycznych horyzontalnych Komisji, w których wyjaśniono także, jakie rodzaje informacji mogą podlegać wymianie. Podczas obecnego przeglądu wspomnianych wytycznych zostanie rozważone, czy niezbędne są wytyczne dotyczące wymiany danych w odniesieniu do nowych form współpracy w zakresie badań i rozwoju. Komisja zastanowi się także, czy niezbędne są dalsze wytyczne dotyczące tego, kiedy możliwe byłoby nakazanie udostępnienia danych na podstawie doktryny „kluczowej infrastruktury”.

⁸⁸ [Dyrektywa 2004/48/WE](#) w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej.

⁸⁹ [Wytyczne dotyczące niektórych aspektów dyrektywy 2004/48/WE](#) w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej, COM(2017) 708 final, 29 listopada 2017 r.

⁹⁰ „Trends in trade in counterfeit and pirated goods” [„Tendencje w handlu towarami podrabionymi i pirackimi”], OECD i EUIPO, 2019 r.

⁹¹ „Status report on IPR infringement” [„Sprawozdanie na temat stanu naruszeń praw własności intelektualnej”], EUIPO, 2020 r.: średnie dane roczne, lata 2013–2017.

produktów stanowi także poważne zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów (np. podrobione maski ochronne)⁹² i wpływa negatywnie na środowisko⁹³.

W internecie pojawiły się nowe formy naruszeń praw własności intelektualnej, takie jak cyberkradzież tajemnic przedsiębiorstwa (przyczyniająca się w UE do strat szacowanych na 60 mld EUR⁹⁴), nielegalna telewizja internetowa IPTV oraz inne formy nielegalnej transmisji strumieniowej (na żywo). Stanowią one szczególne wyzwanie dla produkcji, branży twórczej i branży kultury, a także dla sektora sportu.

Komisja ogłosiła już, że przed końcem roku za pośrednictwem nowych przepisów **wyjaśni i udoskonali obowiązki platform internetowych**, a także usunie czynniki zniechęcające do dobrowolnych działań mających na celu zaradzenie nielegalnym treściom (towarom lub usługom), w których rozpowszechnianiu platformy te pośredniczą. Przyszły wniosek dotyczący pakietu aktu prawnego o usługach cyfrowych będzie miał na celu harmonizację zestawu szczególnych, wiążących i proporcjonalnych obowiązków dotyczących usług cyfrowych, egzekwowanych za pomocą wzmocnionych ram nadzoru⁹⁵.

Ponadto **należy znacznie wzmocnić zdolności organów ścigania**. Podrabianie i piractwo muszą otrzymać wyższy priorytet. Komisja wzywa państwa członkowskie i Radę do uwzględnienia przestępstw dotyczących własności intelektualnej wśród priorytetów kolejnego cyklu polityki unijnej – europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępstwami (EMPACT)⁹⁶ na lata 2022–2025. Zamierza także wzmocnić wdrażanie praw własności intelektualnej na szczeblu unijnym, rozszerzając mandat Komisji i przydzielając go Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), tak aby nie tylko zapobiegał on wprowadzaniu towarów podrobionych na jednolity rynek, ale także aby mógł podejmować działania przeciwko nielegalnej produkcji towarów podrobionych w UE⁹⁷. Komisja zachęca także wszystkie właściwe zainteresowane strony do dalszego prowadzenia wymiany z Europolem, aby jeszcze bardziej usprawnić ogólną ocenę zagrożeń, a także zachęcić do skutecznych i skoordynowanych działań na rzecz zwalczania przestępczości w zakresie własności intelektualnej.

Komisja będzie także wspierać organy celne państw członkowskich w usprawnianiu zarządzania ryzykiem i działań w zakresie zwalczania nadużyć finansowych, w szczególności poprzez stworzenie unijnej warstwy zdolności w zakresie analizy danych, lepsze wyposażenie państw członkowskich w sprzęt do kontroli celnej oraz przez wzmocnienie współpracy wewnątrz UE oraz z organami celnymi krajów partnerskich⁹⁸.

Komisja będzie wzmocniać współpracę między wszystkimi zaangażowanymi podmiotami – właścicielami praw, dostawcami, różnymi grupami pośredników (np. platformy internetowe, media społecznościowe, branża reklamowa, usługi płatnicze, podmioty rejestrujące nazwy domen/rejestr nazw domen oraz przedsiębiorstwa transportowe i logistyczne) a organami publicznymi zajmującymi się egzekwowaniem prawa (w tym organami administracji, organami celnymi, policją, organami nadzoru rynku i prokuratorami generalnymi), aby ograniczyć piractwo i podrabianie. W tym celu Komisja ustanowi **unijny zestaw narzędzi**

⁹² [„Qualitative study on risks posed by counterfeits to consumers”](#) [[„Badanie jakościowe dotyczące zagrożeń dla konsumentów stwarzanych przez podrobione towary”](#)], EUIPO, 2019 r.

⁹³ Zob. działania prowadzone przy pomocy OLAF, np. konfiskata 550 ton nielegalnych lub podrobionych pestycydów w 2019 r. w ramach operacji „Silver Axe IV” (zob. [komunikat prasowy](#)).

⁹⁴ [„The scale and impact of industrial espionage and theft of trade secrets through cyber”](#) [[„Skala i wpływ szpiegostwa przemysłowego i kradzieży tajemnic handlowych w cyberprzestrzeni”](#)], 2018 r.

⁹⁵ Zob. [Konsultacje publiczne](#) uruchomione w dniu 2 czerwca 2020 r. oraz działania następcze.

⁹⁶ [Europejska multidyscyplinarna platforma przeciwko zagrożeniom przestępstwami](#).

⁹⁷ [Komunikat Komisji](#) – Długofalowy plan działania na rzecz lepszego wdrażania i egzekwowania przepisów dotyczących jednolitego rynku, COM(2020) 94 final, s. 11–12, 10 marca 2020 r.

⁹⁸ Zob. [plan działania w zakresie unii celnej](#), COM(2020) 581 final, 28 września 2020 r.

przeciwko podrabianiu towarów opierający się między innymi na zgłaszanych praktykach i zasadach opracowywanych w kontekście różnych inicjatyw realizowanych przez przemysł⁹⁹. Za pomocą tego zestawu narzędzi zostaną wyjaśnione role i obowiązki w celu określenia sposobów współpracy. Podstawowym elementem jest udostępnianie odpowiednich danych na temat produktów i przedsiębiorców zgodnie z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych, do czego niezbędne mogą być dalsze wytyczne¹⁰⁰. Ten zestaw narzędzi będzie także propagował stosowanie nowych technologii takich jak rozpoznawanie obrazu, sztuczna inteligencja i łańcuch bloków¹⁰¹. W stosownych przypadkach zestawowi narzędzi towarzyszyć będą wartości odniesienia, dzięki którym możliwe będzie mierzenie postępów.

Opierając się na powodzeniu specyficznych działań zapobiegawczych i represyjnych przeciwko podrobionym produktom związanym z COVID-19¹⁰², Komisja będzie promować **kampanie** mające na celu zwalczanie wprowadzania do obrotu najbardziej szkodliwych dla konsumentów towarów podrobionych¹⁰³.

Ponadto wpływ cyberkradzieży tajemnic przedsiębiorstwa na gospodarkę można w ogromnym stopniu ograniczyć przez **propagowanie świadomości w zakresie cyberbezpieczeństwa i umiejętnego zarządzania własnością intelektualną**. Zgodnie ze swoimi umiejętnościami z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz działaniami mającymi na celu zwiększanie świadomości w ramach strategii w zakresie unii bezpieczeństwa¹⁰⁴ Komisja, wraz z EUIPO, państwami członkowskimi i środowiskiem biznesu, opracuje narzędzia służące podnoszeniu świadomości oraz ukierunkowane wytyczne, które zwiększą odporność unijnych przedsiębiorstw (a w szczególności MŚP) na cyberkradzież tajemnic przedsiębiorstwa.

Aby zwalczać naruszenia praw własności intelektualnej, Komisja:

- wyjaśni i zaktualizuje **obowiązki dotyczące usług cyfrowych – w szczególności platform internetowych** – w akcie prawnym o usługach cyfrowych (czwarty kwartał 2020 r.),
- wzmocni rolę OLAF w walce z podrabianiem i piractwem (2022 r.),

⁹⁹ Zob. na przykład niedawno opublikowane sprawozdania dotyczące funkcjonowania [protokołu ustaleń w sprawie sprzedaży podrobionych towarów w internecie](#) oraz [protokołu ustaleń w sprawie reklam w internecie i praw własności intelektualnej](#).

¹⁰⁰ Dalsze rozwijanie [portalu służącego egzekwowaniu praw własności intelektualnej](#) zarządzanego przez EUIPO umożliwi także bardziej skuteczną wymianę danych między wszystkimi istotnymi podmiotami. Rozbudowa portalu będzie obejmowała na przykład włączenie danych na temat praw własności intelektualnej, których nie są jeszcze na nim dostępne, takich jak prawa do ochrony odmian roślin oraz oznaczenia geograficzne.

¹⁰¹ Zob. na przykład forum dotyczące zwalczania obrotu towarami podrobionymi [Anti-Counterfeiting Blockathon Forum](#) obserwatorium EUIPO, którego celem jest stworzenie wspólnej infrastruktury łańcucha bloków, w której wszystkie strony (pośrednicy, właściciele praw i organy ścigania) będą mogły się ze sobą komunikować i prowadzić wymianę danych, aby chronić łańcuchy dostaw przed infiltracją towarów podrobionych.

¹⁰² Zob.: [OLAF uruchamia postępowanie wyjaśniające dotyczące podrobionych produktów związanych z COVID-19](#). Zobacz również: [Przegląd](#) nielegalnych działań i działalności oraz [Oszustwa związane z COVID-19](#).

¹⁰³ Europejskie Centra Konsumenckie pracują nad materiałami edukacyjnymi mającymi na celu zwiększanie wśród konsumentów świadomości dotyczącej ryzyka związanego z towarami podrobionymi. [Porady i wskazówki dla konsumentów](#) oraz [sprawozdanie ECC dotyczące podrabiania](#).

¹⁰⁴ Strategia w zakresie unii bezpieczeństwa, COM(2020) 605 final (s. 25).

– **ustanowi unijny zestaw narzędzi przeciwko podrabianiu**, określając zasady wspólnych działań, współpracy oraz wymiany danych między właścicielami praw, pośrednikami i organami ścigania (drugi kwartał 2022 r.).

6. ZASADY FAIR PLAY NA POZIOMIE GLOBALNYM

Własność intelektualna odgrywa bardzo istotną rolę w handlu i inwestycjach, a także w naszych stosunkach z państwami niebędącymi członkami UE. Sektory intensywnie korzystające z praw własności intelektualnej stanowią 93 % łącznego wywozu towarów z UE do reszty świata¹⁰⁵. Coraz więcej państw na całym świecie korzysta z aktywów własności intelektualnej, by wzmocnić swój rozwój i konkurencyjność na szczeblu krajowym. Polityki dotyczące ochrony praw własności intelektualnej zyskują znaczenie geopolityczne¹⁰⁶.

Unijne przedsiębiorstwa, konkurując za granicą, muszą polegać na stabilnych, równych warunkach działania w skali globalnej. Dowody¹⁰⁷ wskazują jednak, że unijne przedsiębiorstwa działające w państwach niebędących członkami UE w dalszym ciągu zmagają się z ogromnymi wyzwaniem, takimi jak nieskuteczne przepisy dotyczące własności intelektualnej i ich przestrzeganie, przymusowy transfer technologii i inne nieuczciwe praktyki, na przykład ograniczenia praw własności intelektualnej w odniesieniu do wyników wspólnych badań naukowych, bardzo szerokie eksterytorialne zakazy wnoszenia pozwów i cyberkradzież.

Dzięki swojemu dużemu jednolitemu rynkowi UE **ma wyjątkową możliwość, aby działać jako podmiot ustanawiający światowe standardy w zakresie własności intelektualnej**. Unia może i będzie nadal walczyć o utrzymanie stabilnych i skutecznych globalnych ram własności intelektualnej. Jednocześnie potrzebna jest **lepsza ochrona przed kradzieżą własności intelektualnej**, szpiegostwem i innymi formami niewłaściwego wykorzystania własności intelektualnej, do których dochodzi w państwach niebędących członkami UE, ale które mają wpływ na rynki europejskie. Państwa członkowskie powinny także zwracać szczególną uwagę na skuteczną ochronę własności intelektualnej w krytycznych technologiach, aby zapewnić UE odporność w strategicznych sektorach.

Aby to osiągnąć, Komisja podejmie następujące działania:

W kontekście **umów o wolnym handlu** (FTA) Komisja będzie w dalszym ciągu dążyła do uwzględniania w nich ambitnych rozdziałów dotyczących własności intelektualnej, przewidujących wysokie standardy ochrony, aby zapewnić równe warunki działania wszystkim przedsiębiorstwom i przyspieszyć wzrost gospodarczy. Unia będzie dążyć do pełnego wdrożenia postanowień dotyczących własności intelektualnej w istniejących FTA, w tym poprzez rozstrzyganie sporów, a w stosownych przypadkach stosowanie zmienionego rozporządzenia w sprawie egzekwowania zasad handlu.

Komisja w pełni wykorzysta **dialogi w sprawie własności intelektualnej** z głównymi partnerami handlowymi i innymi priorytetowymi krajami, takimi jak Stany Zjednoczone Ameryki, Chiny, Republika Korei, Tajlandia, Turcja i Brazylia, aby promować reformy, a także jeszcze bardziej zwiększyć zasięg swoich programów „IP Key” obejmujących współpracę techniczną w Chinach, Azji Południowo-Wschodniej i Ameryce Łacińskiej.

¹⁰⁵ „2019 Status report on IPR infringement” [„Sprawozdanie na temat stanu naruszeń praw własności intelektualnej z 2019 r.”], europejskie obserwatorium do spraw naruszeń praw własności intelektualnej, 2019 r.

¹⁰⁶ Zob. np. [deklaracja przyjęta przez państwa grupy G7](#) w 2019 r.

¹⁰⁷ [Sprawozdanie Komisji](#) w sprawie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej w państwach trzecich, SWD(2019) 452 final/2.

Podczas gdy Komisja będzie w dalszym ciągu promować równe warunki działania w skali globalnej, jednocześnie zintensyfikuje działania mające na celu zapewnienie ochrony przedsiębiorstw unijnych przed nieuczciwymi praktykami. Wykorzysta jako dźwignię **listę zagrożeń związanych z piractwem i podrabianiem produktów**¹⁰⁸, w której zgłasza się rynki i usługodawców rzekomo uczestniczących w podrabianiu i piractwie, ułatwiających taką działalność lub czerpiących z niej korzyści, a także **sprawozdanie dotyczące państw trzecich**¹⁰⁹, w którym wskazano państwa trzecie, gdzie sytuacja związana z ochroną i egzekwowaniem prawa własności intelektualnej (w sieci i poza nią) wzbudza największe obawy. Zarówno lista zagrożeń, jak i sprawozdanie będą regularnie aktualizowane, a działania podjęte w celu zaradzenia wykrytym nieprawidłowościom będą poddane ścisłemu monitorowaniu.

Ponadto w swoich wytycznych z marca 2020 r. dotyczących bezpośrednich inwestycji zagranicznych i ochrony europejskich aktywów strategicznych Komisja wezwała wszystkie państwa członkowskie UE do pełnego wykorzystania swoich mechanizmów **monitorowania inwestycji zagranicznych**, a te państwa członkowskie, które obecnie nie posiadają mechanizmu monitorowania, do utworzenia kompleksowego mechanizmu monitorowania w celu odniesienia się do odpowiednich aspektów bezpieczeństwa i porządku publicznego w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, które mogą dotyczyć aktywów krytycznej własności intelektualnej w Unii Europejskiej¹¹⁰.

Komisja dostrzega również potrzebę zapewnienia, aby wszystkie państwa niebędące członkami UE oraz działające w nich przedsiębiorstwa postępowały zgodnie z przepisami, między innymi kiedy współpracują z europejskimi organizacjami badawczymi. W tym celu opracowane zostaną **nowe ramowe warunki międzynarodowej współpracy w zakresie badań z podmiotami w państwach niebędących członkami UE**. Zapewnią one sprawiedliwy i niepowodujący zakłóceń globalny ekosystem innowacji oparty na równych warunkach działania i wzajemności, a jednocześnie pozwolą utrzymać wysokie standardy etyczne i standardy w zakresie rzetelnej nauki. W tym celu Komisja określi wytyczne dotyczące ingerencji zagranicznej ukierunkowanej na uniwersytety i instytucje szkolnictwa wyższego działające w UE, aby podnieść świadomość na temat potencjalnych kradzieży własności intelektualnej podczas uczestnictwa we współpracy międzynarodowej (2021 r.).

W zakresie polityki zagranicznej Komisja, we współpracy z Wysokim Przedstawicielem i państwami członkowskimi, pozostanie w gotowości, aby wykorzystać dostępne środki umożliwiające zwalczanie prywatnego i sponsorowanego przez rządy **cyberszpiegostwa**, którego celem jest zdobycie najnowocześniejszych europejskich aktywów w zakresie własności intelektualnej¹¹¹.

Niezwykle ważne jest, aby **UE prezentowała jednolite, zdecydowane stanowisko na globalnych forach**, takich jak Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO), Światowa Organizacja Handlu (WTO), Międzynarodowy Związek Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV), Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oraz Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Komisja będzie współpracować z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami w celu ustalenia i obrony globalnych norm w obszarze ochrony własności intelektualnej oraz najlepszych możliwych rozwiązań

¹⁰⁸ [SWD\(2018\) 492](#).

¹⁰⁹ [SWD\(2019\) 452](#).

¹¹⁰ [Komunikat Komisji](#) – Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące bezpośrednich inwestycji zagranicznych, swobodnego przepływu kapitału z państw trzecich i ochrony europejskich aktywów strategicznych – sytuacja przed zastosowaniem rozporządzenia (UE) 2019/452 (rozporządzenie w sprawie monitorowania BIZ) (2020/C 99 I/01). Chodzi tu na przykład o technologie wytwarzania środków ochrony indywidualnej lub przyszłych szczepionek.

¹¹¹ [Decyzja Rady \(WPZiB\) 2020/1127](#).

nowych problemów, takich jak konieczność zapewnienia równego dostępu do leczenia, szczepionek i diagnostyki w walce z COVID-19. Tocząca się w ramach WIPO debata na temat implikacji wynikających ze sztucznej inteligencji dla własności intelektualnej jest kolejną wyjątkową okazją dla Europy do tego, by wywrzeć wpływ w sytuacji, gdy w dalszym ciągu trwa proces tworzenia przepisów, który może przynieść długotrwałe skutki dla trwającej transformacji cyfrowej światowej gospodarki.

W celu ochrony wartości marek Komisja rozważy **przystąpienie UE do Traktatu singapurskiego o prawie znaków towarowych**. Komisja będzie współpracować z międzynarodowymi partnerami w celu ochrony oznaczeń geograficznych na całym świecie poprzez wielostronny lizboński rejestr WIPO. Ponadto zwiększy zakres swojego uczestnictwa w globalnych forach internetowych, tak aby międzynarodowy system nazw domen (DNS) funkcjonował z pełnym poszanowaniem praw własności intelektualnej, w tym oznaczeń geograficznych, oraz zapewni, aby polityki dotyczące zarządzania przestrzenią nazwy domeny oraz dostępem do informacji na temat rejestrujących (dane „Whois”) odzwierciedlały odpowiednio ochronę własności intelektualnej. W obszarze **praw autorskich** Komisja będzie nadal aktywnie uczestniczyć w negocjacjach WIPO w celu osiągnięcia porozumienia w sprawie nowego traktatu zapewniającego ochronę międzynarodową organizacji **nadawczych**. Komisja będzie także podejmować działania w celu zapewnienia ratyfikacji przez UE **traktatu pekińskiego WIPO** (podpisanego przez UE w 2013 r.), na podstawie którego przyznaje się ochronę międzynarodową artystycznym wykonaniom audiowizualnym.

Komisja będzie w dalszym ciągu wspierała przedsiębiorstwa europejskie za granicą. Oprócz istniejących międzynarodowych **punktów informacyjnych w zakresie własności intelektualnej dla MŚP** w Chinach, Azji Południowo-Wschodniej i Ameryce Łacińskiej¹¹² Komisja uruchomi nowy punkt informacyjny w zakresie własności intelektualnej dla MŚP wspierający przedsiębiorstwa europejskie w Indiach (początek 2021 r.).

Ponadto Komisja zintensyfikuje swoje działania w zakresie oferowania wykwalifikowanej **pomocy technicznej w celu wsparcia krajów rozwijających się** w jak najlepszym wykorzystaniu własności intelektualnej do wspierania wzrostu gospodarczego w tych państwach. Na przykład w ramach planu działania na rzecz praw własności intelektualnej dla Afryki Komisja będzie promować lepsze tworzenie i ochronę własności intelektualnej (w tym oznaczeń geograficznych¹¹³) oraz zarządzanie własnością intelektualną na tym kontynencie¹¹⁴.

7. WSPÓLPRACA Z PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI I ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

Komisja liczy na wsparcie i pomoc ze strony Parlamentu Europejskiego i Rady oraz wszystkich zainteresowanych stron we wdrażaniu niniejszego planu działania i poszczególnych działań w nim zawartych.

Wzywa również państwa członkowskie, aby opracowały swoje **krajowe polityki i strategie w zakresie własności intelektualnej** zgodnie z celami określonymi w niniejszym planie działania, a także aby nadały priorytet kwestii lepszej ochrony i lepszego egzekwowania praw własności intelektualnej w ramach swoich własnych działań na rzecz zapewnienia odbudowy gospodarczej.

¹¹² [Międzynarodowy punkt informacyjny dla MŚP w zakresie własności intelektualnej.](#)

¹¹³ [Strategia kontynentalna na rzecz oznaczeń geograficznych w Afryce na lata 2018–2023.](#)

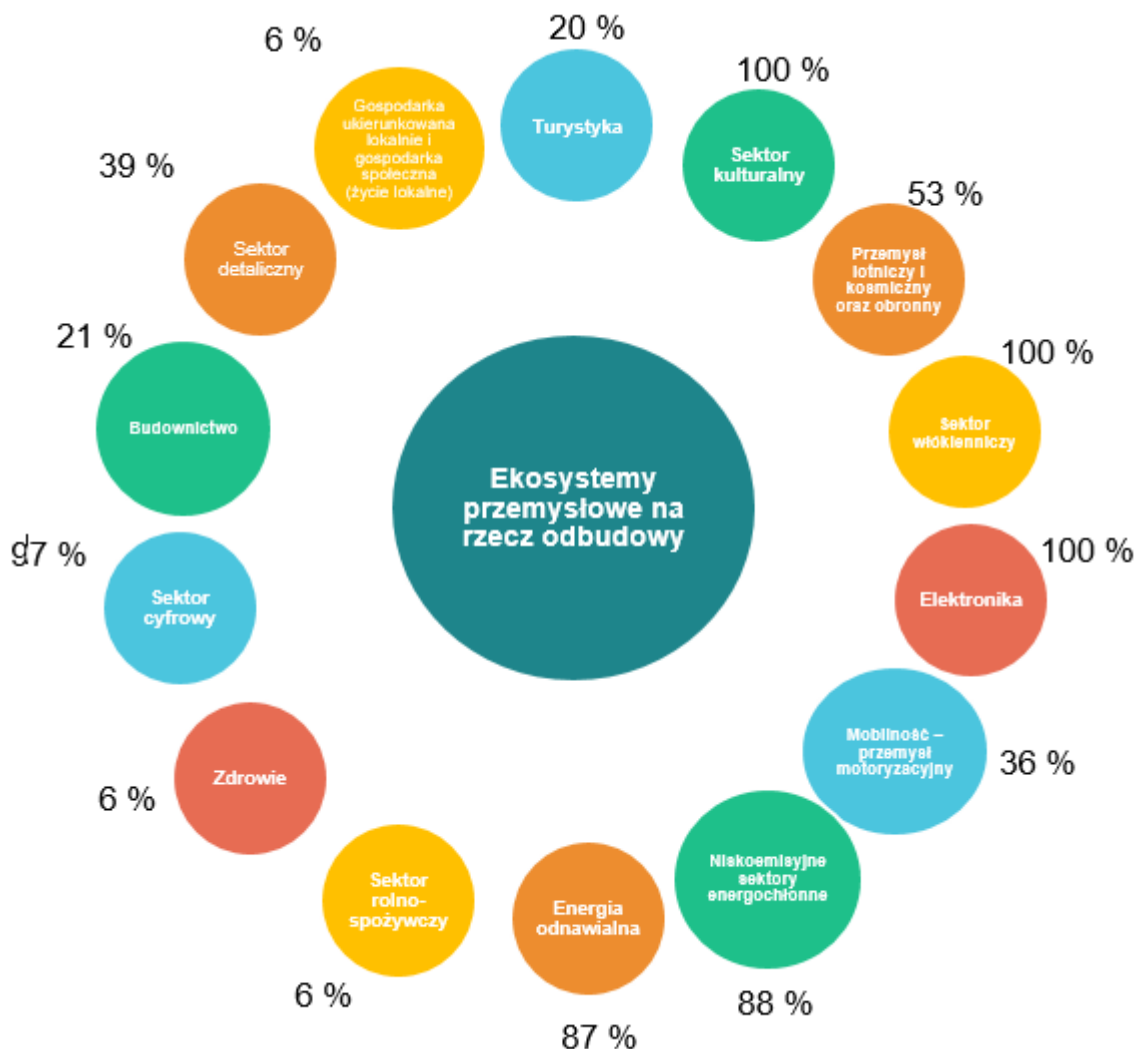
¹¹⁴ [Partnerstwo między Unią Europejską a Afryką.](#)

Komisja będzie także pobudzać debatę między wszystkimi właściwymi podmiotami, w szczególności w istotnych ekosystemach przemysłowych, aby lepiej połączyć politykę w zakresie własności intelektualnej ze zmieniającymi się realiami i potrzebami przemysłu unijnego, zgodnie ze sprawozdaniem Komisji dotyczącym prognozy strategicznej¹¹⁵ i planem prognozy strategicznej. Aby to osiągnąć, Komisja będzie organizować regularne dyskusje na tematy związane z własnością intelektualną w kontekście istniejących już wydarzeń i forów, które służą kształtowaniu polityki przemysłowej.

¹¹⁵ [Sprawozdanie dotyczące prognozy strategicznej 2020.](#)

DODATEK I

UDZIAŁ W ZATRUDNIENIU SEKTORÓW INTENSYWNIE KORZYSTAJĄCYCH Z PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W EKOSYSTEMACH PRZEMYSŁOWYCH

Źródło: obliczenia EUIPO i KE na podstawie danych z badania „Sektory intensywnie korzystające z praw własności intelektualnej i wynik gospodarczy w Unii Europejskiej”, EPO i EUIPO, 2019 r.

Powyższa grafika przedstawia udział sektorów intensywnie korzystających z praw własności intelektualnej w zatrudnieniu w każdym z tych ekosystemów przemysłowych. Wyjaśnia to na przykład pozorne niski udział korzystania z praw własności intelektualnej w ekosystemie zdrowia. Sektory farmaceutyczny i wyrobów medycznych, które bardzo intensywnie korzystają z praw własności intelektualnej, przyczyniają się do zaledwie 6 % zatrudnienia, natomiast pozostałe sektory, takie jak szpitale czy opieka medyczna, nie korzystają intensywnie z praw własności intelektualnej.

Jest to wkład przedsiębiorstw posiadających prawa własności intelektualnej w zatrudnienie w UE. Jako taka grafika przedstawia częściowy obraz wpływu praw własności intelektualnej na gospodarkę. Nie odzwierciedla ona szerszego wpływu praw własności intelektualnej na przedsiębiorstwa, które – choć same mogą nie posiadać praw własności intelektualnej – wykorzystują w swoich produktach lub usługach wkład chroniony prawami własności intelektualnej (np. franczyzobiorców, licencjobiorców technologii,

podwykonawców, przedsiębiorstw sektora hotelarsko-gastronomicznego lub sektora sprzedaży detalicznej dzielących się produktami sektora kulturalnego).